

Pielikums
Iekšlietu ministrijas
2014.gada 6.jūnija
rīkojumam Nr. 1-12/1285

**Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbības
stratēģija 2014. – 2016.gadam**

Rīga, 2014

Saturs

LIETOTIE TERMINI UN SAĪSINĀJUMI.....	3
1. PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS LIETU PĀRVALDES DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN PRIORITĀTES	4
1.1. Pilnvarojums.....	4
1.2. Prioritātes	6
2. ĪSTENOTIE DARBĪBAS VIRZIENI.....	7
2.1. Darbības virziens „Migrācija un patvērums”	7
2.2. Darbības virziens „Personu tiesiskais statuss”	16
2.3. Darbības virziens „Personu apliecinoši un ceļošanas dokumenti”	20
2.4. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitāte”	23
3. PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA UN ATTĪSTĪBA.....	31
4. DARBĪBAS SPĒJU IZVĒRTĒJUMS	36
4.1. Darbības spēju novērtējums	37
4.2. Citi faktori, kas var ietekmēt uzdevumu izpildi	39
4.3. Iestādes iekšējo procesu optimizēšana	39

Lietotie termini un saīsinājumi

CARIS	Civiltāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēma
EK	Eiropas Komisija
EMT	Eiropas migrācijas tīkls
EPAB	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
ES	Eiropas Savienība
FADO	Viltoto un autentisko dokumentu reģistrs (<i>False and Authentic Documents Online</i>)
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IR	Iedzīvotāju reģistrs
IVIS	Integrētā valsts informācijas sistēma
IeM	Iekšlietu ministrija
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NVIS	Nacionālā Vīzu informācijas sistēma
PADD	Personu apliecinošu dokumentu departaments
PADIS	Personu apliecinošu dokumentu informācijas sistēma
PIZIS	Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēma
PMIC „Mucenieki”	Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs „Mucenieki”
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIS	Šengenas informācijas sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIS	Vīzu informācijas sistēma
VISION	Vīzu konsultāciju tīkls (<i>Visa Inquiry Open-Border Network</i>)
VMIS	Vienotā migrācijas informācijas sistēma
VRS	Valsts robežsardze
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

1. PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS LIETU PĀRVALDES DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN PRIORITĀTES

1.1. Pilnvarojums

PMLP ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas atbilstoši pilnvarojumam¹:

- īsteno valsts migrācijas un patvēruma politiku, nosaka personu tiesisko statusu valstī, tai skaitā nosaka piederību pie Latvijas pilsonības, veic iedzīvotāju uzskaiti, kā arī izsniedz personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus;
- izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektus;
- sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektiem;
- ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus;
- savas kompetences ietvaros pārstāv valsts intereses starptautiskajās organizācijās un Eiropas Savienības institūcijās;
- nodrošina pētījumu pieteikumu izstrādi, kā arī veicina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu nozares politikas izstrādē;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā.

Īstenojot valsts migrācijas un patvēruma politiku, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus migrācijas un patvēruma jomā;
- analizē migrācijas un patvēruma procesus Latvijā un citu valstu pieredzi migrācijas jautājumu risināšanā;
- kontrolē ārzemnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā;
- sadarbojas ar starptautiskām organizācijām un nevalstiskajām organizācijām, kā arī citu valstu migrācijas dienestiem;
- lemj par ielūgumu, vīzu, uzturēšanās atļauju un ES dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņu reģistrācijas apliecību izsniegšanu un anulēšanu, kā arī nodarbinātības tiesību piešķiršanu un anulēšanu ārzemniekiem;
- sniedz nacionālās un VISION konsultācijas citām Šengenas līguma dalībvalstīm atbilstoši Kopējai konsulārajai instrukcijai;
- savas kompetences ietvaros iekļauj un aktualizē ziņas Šengenas informācijas sistēmā;
- lemj par izbraukšanas rīkojumu un lēmumu par piespiedu izraidīšanu izsniegšanu, atcelšanu vai to izpildes atlikšanu;
- atbilstoši kompetencei izskata jautājumus un pieņem lēmumus par ieceļošanas aizlieguma noteikšanu, atcelšanu vai samazināšanu;
- savas kompetences ietvaros piedalās patvēruma meklētāju uzņemšanas procesā un nodrošina patvēruma meklētāju izmitināšanu;

¹ MK 03.10.2006. noteikumi Nr.811 „Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nolikums.”

- savas kompetences ietvaros lemj par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu, izskata patvēruma meklētāju iesniegumus un lemj par pabalsta piešķiršanu bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss;
- sadarbībā ar citām valsts institūcijām, pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām nodrošina bēgļu un personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss adaptāciju;
- lemj par repatrianta statusa piešķiršanu, piešķir pabalstus repatriantiem, kā arī veic ar repatriantu adaptāciju saistītos pasākumus.

Nosakot personu tiesisko statusu valstī, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus personu tiesiskā statusa jomā;
- lemj par personu piederību Latvijas pilsoņu, Latvijas nepilsoņu vai bezvalstnieku kopumam, izņemot gadījumus, ja par piederību Latvijas pilsoņu kopumam lemj Saeima vai Ministru kabinets;
- izskata jautājumus un pieņem lēmumus par Latvijas nepilsoņa un bezvalstnieka statusa zaudēšanu;
- izskata pieprasījumus par personu tiesiskā statusa pārbaudi un sniedz atzinumus par atgriešanās apliecību izsniegšanu;
- izskata personu iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā, un sagatavo iesniegšanai Ministru kabinetā tiesību aktu projektus par Latvijas pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā vai pieņem lēmumu par naturalizācijas atteikumu;
- organizē Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes materiālu un latviešu valodas prasmes pārbaudes materiālu izstrādi personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, un nodrošina nepieciešamo mācību palīglīdzekļu un metodisko līdzekļu sagatavošanu;
- pārbauda to personu Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanas, kā arī latviešu valodas prasmi, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā;
- organizē solījuma par uzticību Latvijas Republikai došanas un parakstīšanas svinīgās ceremonijas;
- izskata personu iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības, pieņem lēmumu par personas atzīšanu par Latvijas pilsonību zaudējušu vai par atteikumu atzīt personu par Latvijas pilsonību zaudējušu;
- izskata pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pieņem lēmumu izbeigt pārbaudes lietu vai atņemt Latvijas pilsonību;
- izskata personu iesniegumus par Latvijas pilsonības atjaunošanu, pieņem lēmumu par Latvijas pilsonības atjaunošanu vai atteikumu atjaunot Latvijas pilsonību;
- izskata personu iesniegumus par politiski represētās personas statusa piešķiršanu un pieņem lēmumu par politiski represētās personas statusa piešķiršanu vai atteikumu piešķirt politiski represētās personas statusu.

Nodrošinot personu apliecināšanu un ceļošanas dokumentu izsniegšanu, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus personu apliecināšanu dokumentu jomā;
- izsniedz personu apliecināšanu un ceļošanas dokumentus (pases un personas apliecināšanu) Latvijas pilsoņiem, Latvijas nepilsoņiem, bēgļiem, personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, ārvalstniekiem un bezvalstniekiem, kuri saņēmuši atļauju uzturēties Latvijā;
- sagatavo priekšlikumus jaunu personu apliecināšanu dokumentu ieviešanai vai esošo nomaiņai, nodrošinot Latvijas personu apliecināšanu un ceļošanas dokumentu atbilstību starptautiskajiem standartiem;
- uzskaita personu apliecināšanu un ceļošanas dokumentus;
- izsniedz politiski represēto personu apliecināšanu;
- aktualizē informāciju par personu apliecināšanu dokumentiem FADO datu bāzē.

Nodrošinot iedzīvotāju uzskaiti valstī, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus iedzīvotāju uzskaites jomā;
- reģistrē personas Iedzīvotāju reģistrā un pārbauda reģistrējamo personu sniegtās ziņas, aktualizē un apstrādā Iedzīvotāju reģistrā iekļautās ziņas;
- uztur un pilnveido personu uzskaites dokumentu arhīvu (Iedzīvotāju reģistra pirmuzskaites lietu arhīvu un Personu lietu arhīvu);
- uztur un pilnveido PMLP pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas;
- nodrošina Vēlētāju reģistrā iekļauto ziņu apstrādi, vēlēšanu sarakstu pārbaudi, paziņojumu sagatavošanu nosūtīšanai un vēlētāju sarakstu sagatavošanu un izsniegšanu vēlēšanu komisijām vēlēšanu un tautas nobalsošanu sekmīgai norisei;
- auditē PMLP pārziņā esošās informācijas sistēmas un administrē to lietotājus;
- slēdz līgumus un starpresoru vienošanās par ziņu sniegšanu no Iedzīvotāju reģistra tiešsaistē;
- nodrošina elektronisko pakalpojumu administrēšanu, pilnveidošanu un lietotāju apmācības;
- sniedz fiziskām personām, komersantiem, pašvaldībām un valsts pārvaldes institūcijām nepieciešamās ziņas.

1.2.Prioritātes

Izstrādājot prioritātes, PMLP ņēma vērā Iekšlietu ministrijas darbības stratēģijā 2014. – 2016.gadam noteiktās prioritātes un ar to realizāciju saistītos praktiskos pasākumus, tika izvērtēti aspekti saistībā ar dalību ES, kā arī politikas plānošanas dokumentos noteiktie uzdevumi un citas iniciatīvas, kas veicina labas pārvaldības principa iedzīvināšanu PMLP procesos.

PMLP mērķis ir nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu migrācijas un patvēruma, personu tiesiskā statusa, iedzīvotāju uzskaites un personu apliecināšanu

dokumentu jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

Mērķa sasniegšanai vidējam termiņam ir noteiktas šādas prioritātes:

1.prioritāte: *Nodrošināt pēctecīgu valsts migrācijas politikas izstrādi, īstenošanu un Latvijas interesēm atbilstošas ārzemnieku ieceļošanas sistēmas pilnveidošanu, kas vērsta uz valsts ekonomisko izaugsmi.*

2.prioritāte: *Īstenot Latvijas valsts interesēm atbilstošu pilsonības politiku, nodrošinot Latvijas pilsonības pastāvēšanu un turpinātību un veicinot saliedētas un uz Latvijas tautas kopīgajām vērtībām balstītas Latvijas sabiedrības attīstību.*

3.prioritāte: *Pilnveidot iedzīvotāju uzskaiti, modernizēt un uzlabot datu apmaiņu un pieejamību, veicināt elektronisku dokumentu aprites attīstību, lai sekmētu administratīvā sloga mazināšanu.*

4.prioritāte: *Pilnveidot personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas procedūras un uzlabot personu apliecinošu dokumentu funkcionalitāti un drošību.*

5.prioritāte: *Pilnveidot un optimizēt iestādes iekšējos procesus, stiprināt iekšējo kontroli un realizēt personālpolitiku, lai sekmētu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, mazinātu interešu konflikta un koroģcijas risku.*

2. Īstenotie darbības virzieni

PMLP īsteno šādus darbības virzienus:

1. Migrācija un patvērums;
2. Personu tiesiskais statuss;
3. Personu apliecinoši un ceļošanas dokumenti;
4. Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitāte.

Darbības virzieni tiek īstenoti budžeta programmas „11.00.00 Pilsonības un migrācijas lietas” un budžeta programmas 70.06.00 „Eiropas migrācijas tīkla projektu un pasākumu īstenošana” ietvaros.

2.1.Darbības virziens „Migrācija un patvērums”

1. Darbības virziens „Migrācija un patvērums”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Imigrācijas likumā, Patvēruma likumā, Repatriācijas likumā, Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā, likumā "Par Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā", Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (EK) Nr.810/2009 ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu² (Vīzu kodekss) un citos Latvijas un ES tiesību aktos noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas ir noteikti Valdības Rīcības plānā³, "Reemigrācijas atbalsta pasākumu plānā 2013.- 2016.gadam"

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.810/2009 (2009.gada 13.jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu.

³ MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 „Par Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (protokols Nr.18 27§).

un „Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepcijā 2013.- 2018.gadam”. Darbības virziena uzdevumi ir migrācijas un patvēruma jomas reglamentējošo tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrāde, saskaņošana un tālāka virzība un pētījumu izstrāde migrācijas jomā un informācijas apkopošana politikas veidotāju vajadzībām. Darbības virziena īstenošanai svarīga ir arī personāla un finanšu resursu efektīva izmantošana, lai nodrošinātu kvalitatīvus pakalpojumus migrācijas un patvēruma jomā.

Būtiskākie paveiktie uzdevumi un pasākumi:

- izstrādāti grozījumi Imigrācijas likumā un likumam pakārtotajos normatīvajos aktos, lai ieviestu ES tiesību aktos noteiktās prasības cīņai pret nelikumīgu imigrāciju un nelikumīgu nodarbinātību⁴, vienotas prasības attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo nelegālo imigrantu atgriešanu⁵, ieviesta procedūra, kuras rezultātā tiesības uzturēties valstī un nodarbinātības tiesības ietvertas vienā administratīvajā aktā un vienā dokumentā – uzturēšanās atļaujas kartē⁶;
- pieņemti grozījumi Patvēruma likumā un likumam pakārtotajos normatīvajos aktos, kas nosaka augstākus aizsardzības standartus, jo īpaši personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, piemēram, saņemt pabalstu valsts valodas apguvei⁷;
- uzsākta elektronisko uzturēšanās atļauju karšu izsniegšana, kas atbilst prasībām par tehniskās aizsardzības elementiem un drošības prasībām, tai skaitā viltošanas un falsifikācijas novēršanai⁸;
- izveidots Uzturēšanās atļauju reģistrs, Darba atļauju reģistrs un Ielūgumu reģistrs kā viena no VMIS apakšsistēmām;
- ieviesta statistikas datu apstrādes sistēma – datu noliktava, lai operatīvi un kvalitatīvi apstrādātu statistikas datus, kas saistīti ar legālo migrāciju (uzturēšanās atļauju piešķiršanu un anulēšanu);
- izstrādātas Patvēruma meklētāju reģistra 4 funkcionalitātes;
- Izstrādāta koncepcija un pieņemti MK 2013.gada 5.marta noteikumi Nr.122 „Noteikumi par izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistru”;
- NVIS papildināta ar VISION un VIS MAIL (Visa Information System MAIL – Vīzu informācijas sistēmu pasta mehānisms) funkcionalitāti, kas nodrošina mehānismu konsultācijām starp dalībvalstīm par vīzu izsniegšanas jautājumiem un izveidots NVIS rezerves pieslēguma punkts;
- izveidots Šengenas vīzas pieteikuma iesniegšanas e-pakalpojums;
- Izveidota Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta mājas lapa, kurā pieejami pētījumi migrācijas jomā.

⁴ 18.06.2009. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi.

⁵ 16.12.2008. Eiropas Parlaments un Padome direktīva 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi.

⁶ 13.12.2011. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/98/ES par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi.

⁷ 13.12.2011. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija).

⁸ 18.04.2008. Padomes Regula (EK) Nr.380/2008, ar kuru groza 2002. gada 13. jūnija Padomes Regulu (EK) Nr.1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem prasībām”.

Sasniegtie rezultāti:

2013.gadā piešķirtas uzturēšanās tiesības un izsniegtas uzturēšanās atļaujas 32 397 personām (2012.gadā – 25 039), tai skaitā 2215 - ES pilsoņiem un 30 182 - trešo valstu pilsoņiem. 2013.gadā deklarētas dzīvesvietas 8215 ārzemniekiem (2012.gadā -5920), izsniegtas 3010 darba atļaujas (2012.gadā – 2529), izsniegta 331 vīza (2012.gadā – 360), izskatīti 58 926 ielūgumi un izsaukumi un pieņemti lēmumi par 112 282 personām (2012.gadā attiecīgi - 57 519 un 110 058). 2013.gadā izskatīta 181 repatriācijas lieta (2012.gadā – 119), repatrianta statuss piešķirts 129 repatriantiem un 37 ģimenes locekļiem. 2013.gadā izskatīti 193 pirmreizējie un atkārtotie patvēruma meklētāju iesniegumi (2012.gadā – 207). Patvēruma procedūras ietvaros kopumā pieņemts 541 lēmums. 2013.gadā 14 personām piešķirts bēgļa statuss, 21 personai piešķirts alternatīvais statuss, bet 63 personām bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršana atteikta. Par imigrācijas noteikumu pārkāpumiem 2013.gadā pieņemti 276 lēmumi par personas izraidīšanu (2012. gadā – 279).

1.prioritātes: *Nodrošināt pēctecīgu valsts migrācijas politikas izstrādi, īstenošanu un Latvijas interesēm atbilstošas ārzemnieku ieceļošanas sistēmas pilnveidošanu, kas vērsta uz valsts ekonomisko izaugsmi īstenošanai noteikti šādi pasākumi:*

2.1. Imigrācijas politikas koncepcijas projekta izstrāde un koncepcijas pasākumu īstenošana

Būtiskākie faktori, kas ietekmē politikas īstenošanu migrācijas jomā ir ES institūciju pieņemtie lēmumi un Latvijas politiskie lēmumi valsts drošības un tautsaimniecības attīstības interesēs. 2014.gada 8.maijā Saeimā pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā, kas paredz izmaiņas termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanā ārzemniekiem par nekustamā īpašuma iegādi, Saeima lēmusi mainīt darījumu sliekšni, no kura ārvalstniekam var piešķirt uzturēšanās atļauju. To uz laiku līdz pieciem gadiem varēs saņemt, ja ārvalstnieks iegādājies un tam pieder viens apbūvēts nekustamais īpašums, kura vērtība ir ne mazāka kā 250 tūkstoši eiro. Tāpat paredzēts no 50 tūkstošiem līdz 80 tūkstošiem eiro palielināt nekustamā īpašuma minimālo kadastrālo vērtību. Likuma grozījumi paredz veikt iemaksu valsts budžetā piecu procentu apmērā no iegādājamā nekustamā īpašuma vērtības, ārzemniekam pieprasot pirmreizējo termiņuzturēšanās atļauju. Tāpat paredzēts atteikties no termiņuzturēšanās atļauju kvotām, izsniedzot ārvalstniekiem šādas atļaujas pret nekustamā īpašuma iegādi, kā arī no ieceres piešķirt uzturēšanās atļaujas, ja valsts budžetā iemaksāti 50 tūkstoši eiro. Izmaiņas termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanā ārzemniekiem par nekustamā īpašuma iegādi stāsies spēkā 2014.gada 1.septembrī.

Valdības uzdevumā ir uzsākta Imigrācijas politikas koncepcijas projekta izstrāde⁹. Koncepcija atspoguļos pašreizējo situāciju un iezīmēs to, kas būtu jāmaina, lai valsts nevis tērētu savus līdzekļus ārzemnieku uzturēšanai, bet ārzemnieki dotu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu Latvijas Republikai, gan radot jaunas darba vietas, gan aizstājot izceļojušo darbaspēku. Koncepcijas izstrāde ir cieši saistīta ar Labklājības ministrijas prognozēm demogrāfiskās situācijas jomā, kā arī ar Ekonomikas ministrijas aprēķiniem par darbaspēka pietiekamību Latvijas Republikā vai nepieciešamību turpmākajos gados piesaistīt ārzemniekus. Ekonomikas ministrijas darbaspēka prognožu rezultāti liecina, ka nākamajos gados pieaugs arī uzturēšanās atļauju skaits saistībā ar nodarbinātību.

Pēc Imigrācijas koncepcijas pieņemšanas būs nepieciešams pārskatīt vairākus ar ārzemnieku ieceļošanu saistītus jautājumus, piemēram, ārzemnieku ieceļošanas kritērijus, nodarbinātības tiesību piešķiršanu, ārzemnieku piesaistīšanas scenārijus u.tml. Koncepcijas īstenošanai būs jāizstrādā jauns Imigrācijas likumprojekts un likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumu

⁹ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 124.1.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 prot. Nr.18 27§).

projekti. Lai uzlabotu uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūru, uzdots izstrādāt risinājumu iespējamai elektroniskai informācijas aprītei saistībā ar ārzemnieka pieprasījumu uzturēšanās atļaujas un tiesībām uz nodarbinātību saņemšanai.¹⁰

2.2. Nodrošināt ES „VIS roll-out” plāna ieviešanu

Politika vīzu jomā tiek īstenota saskaņā ar ES kopīgām prasībām un vienotām procedūrām izsniedzot vīzu. NVIS sasaiste ar centrālo VIS¹¹ atvieglo datu apmaiņu starp Šengenas valstīm par vīzu pieteikumiem. Lai novērstu “vīzu tirdzniecību”, viltotu dokumentu izmantošanas un nepatiesas informācijas sniegšanas mēģinājumus, VIS iekļauj vīzu pieprasītāja datus, tai skaitā biometriskos datus. VIS izmantošanas uzsākšana norit saskaņā ar EK lēmumiem.¹² Darbības sākums katrā no šiem lēmumā noteiktajiem reģioniem EK jānosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 767/2008 48. panta 3. punktu. Šobrīd VIS ir pievienoti EK īstenošanas lēmumos 2010/49/EK un 2012/274/ES minētie reģioni, kā arī notiek diskusijas par ieviešanas termiņiem katram EK īstenošanas lēmumā 2013/493/ES minētajam reģionam. EK īstenošanas lēmumos 2010/49/EK un 2012/274/ES minētajos reģionos minimālo nepieciešamās biometrijas aprīkojuma apjomu Latvija nodrošināja no esošajiem resursiem, tomēr, ņemot vērā, ka EK īstenošanas lēmumā 2013/493/ES minētie reģioni¹³ sastāda vairāk nekā 90% no Latvijas apstrādāto vīzu pieteikumu apjoma, ir nepieciešams veikt biometrijas aparatūras centralizētu iegādi. PMLP ir jāveic nepieciešamo finanšu līdzekļu pieprasīšana, lai nodrošinātu koordinētu tehniskā aprīkojuma iegādi biometrisku datu iegūšanai VIS¹⁴. Atbilstoši 2011.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.676 „Vīzu noteikumi” biometrijas datu apstrādi VIS ir tiesīgas veikt 11 migrācijas procesus kontrolējošās iestādes. Vienas darba vietas aprīkošana ar atbilstošu aprīkojumu izmaksā aptuveni 5000 euro bez PVN, kopējās iekārtu izmaksas 2 000 000 euro. Pasākumu plānots īstenot ES projekta ietvaros.

Prioritātes pasākuma īstenošana veicinās „Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepcijas 2013.-2018.gadam” uzdevumu izpildi.¹⁵

Lai nodrošinātu kvalitatīvu darbu ar VIS un NVIS, nepieciešams turpināt darbu pie NVIS attīstības, vīzu darba vietu aprīkošanas un aprīkojuma atjaunošanas, izveidot efektīvu atbalsta mehānismu lietotājiem, t.sk. nepieciešamo apmācību īstenošana, VIS un NVIS lietotāju konsultāciju mehānisma ieviešana. Uzdevumus plānots īstenot ES fondu projekta ietvaros.

¹⁰ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 124.3.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 prot. Nr.18 27§).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.767/2008 (2008.gada 9.jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām.

¹² 30.11.2009. Eiropas Komisijas īstenošanas lēmumu (2010/49/EK) ar ko nosaka pirmos reģionus VIS darbības sākšanai; 2012.gada 24.aprīļa Eiropas Komisijas īstenošanas lēmumu (2012/274/ES) ar ko nosaka otro reģionu grupu Vīzu informācijas sistēmas (VIS) darbības sākšanai; 30.09.2013. Eiropas Komisijas īstenošanas lēmumu (2013/493/ES) ar ko nosaka trešo – pēdējo – reģionu grupu Vīzu informācijas sistēmas (VIS) darbības sākšanai.

¹³ Latvijai svarīgākie - 17.reģions (Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Moldovas Republika, Ukraina) - 2015.gada janvāris, 18.reģions - 20.reģions (Krievija, Ķīna, Japāna, Indija) - 2015.gada aprīlis, 21.-23.reģions (Īrija, Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Bulgārija, Horvātija, Kipra, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Somija, Francija, Vācija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Islande, Latvija, Lihtenšteina, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Spānija, Zviedrija, Šveice) - 2015.gada jūlijs.

¹⁴ MK 20.12.2005. sēdes protokola lēmuma 79.§ minētā uzdevuma – Iekšlietu ministrijai koordinēt centralizētu nepieciešamo finanšu līdzekļu pieprasīšanu koordinētai tehniskā aprīkojuma iegādei biometrisku datu iegūšanai Vīzu informācijas sistēmai – pilnvērtīgu izpildi.

¹⁵ Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepcija 2013.-2018.gadam” (MK 18.12.2013. rīkojums Nr.667, prot. Nr.67 98.§)

2.3. "Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna 2013.-2016.gadam" uzdevumu īstenošana

"Reemigrācijas atbalsta pasākumu plānā 2013.-2016.gadam"¹⁶ noteikts uzdevums paplašināt personu loku, kuriem iespējams pretendēt uz repatrianta statusu, attiecīgi izstrādājot likumprojektu „Repatriācijas likums”. Repatriācijas likumprojekts¹⁷ paredz nodrošināt iespēju sniegt atbalstu plašākam repatriantu un viņu ģimenes locekļu lokam, viņiem atgriežoties uz dzīvi Latvijā. Likumprojekts paredz gan paplašināt to personu loku, uz kurām attieksies Repatriācijas likuma nosacījumi, gan to personu loku, kuras būs tiesīgas saņemt materiālo atbalstu no valsts budžeta līdzekļiem, nosakot materiālās palīdzības veidus. Likumprojektā minēto materiālās palīdzības izmaksu apmēru paredzēts noteikt Ministru kabineta noteikumos. Repatriācijas likumprojektā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteikto tiesību ievērošanai, proti, palīdzības repatriantiem un viņu ģimenes locekļiem nodrošināšanai, nepieciešama papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršana PMLP 353 434 euro apmērā 2015.gadā un turpmāk ik gadu.¹⁸ Uzlabojot informācijas pieejamību par atgriešanās iespējām Latvijā, tiks apkopota un vienotajā valsts un pašvaldību portālā *www.Latvija.lv* izvietota emigrējušajiem iedzīvotājiem aktuāla informācija jautājumos, kas attiecas uz personas pārcelšanos/atgriešanos Latvijā¹⁹.

2.4. Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistra izstrāde un ieviešana

Ministru kabinets, apstiprinot „Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepciju 2013.-2018.gadam”, rīkojuma 7.punktā noteica: Koncepcijas īstenošanā iesaistītajām institūcijām, veidojot un attīstot savas informācijas sistēmas, nodrošināt datu savstarpēju apmaiņu valsts robežas drošības uzdevumu izpildei.²⁰ 2013.gada 5.martā Ministru kabineta sēdē pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.122 „Noteikumi par izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistru”²¹. Noteikumi stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā un paredz izveidot jaunu valsts informācijas sistēmu - Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistru, kurā iekļauj informāciju par ārzemniekiem, kuriem noteikts ieceļošanas aizliegums Latvijas Republikā un Šengenas līguma dalībvalstu teritorijā, kā arī informāciju par ārzemniekiem, uz kuriem attiecināma Imigrācijas likumā noteiktā izraidīšanas procedūra. Reģistrs apvienos divus migrācijas procesu kontrolējošo iestāžu reģistrus, proti, Ieceļošanas aizliegumu reģistru, ko uztur PMLP, un Nelegālās imigrācijas reģistru, ko uztur VRS. Divu reģistru uzturēšana nav lietderīga, jo informācijas sistēmās iekļautā informācija daļēji pārklājas, piemēram, dati par pārkāpumu, pārkāpuma vietu, atgriešanas lēmumu, lēmuma pieņemēju, ieceļošanas aizliegumu, atgriešanas datumu. Tā kā dati netiek sinhronizēti starp sistēmām, ir iespējamās kļūdas un atšķirības starp ievadītajiem datiem. Divu informācijas sistēmu uzturēšana rada arī statistikas datu nesakrītību, jo abas iestādes datus atgriešanas jomā iegūst un apstrādā no dažādiem avotiem. Prioritātes īstenošana veicinātu vienotu un uzticamu datu uzkrāšanu par atgrieztajiem ārzemniekiem un noteiktajiem ieceļošanas aizliegumiem, kā arī tādējādi tiktu pabeigts praktiskais darbs Atgriešanas direktīvas²² ieviešanai un prasības

¹⁶ Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns 2013.–2016.gadam (MK 30.07.2013. rīkojums Nr.356).

¹⁷ Likumprojekts „Repatriācijas likums” izsludināts 13.03.2014. Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-234).

¹⁸ [Likumprojekta „Repatriācijas likums” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums \(anotācija\)](#).

¹⁹ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 160.2.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 prot. Nr.18 27§).

²⁰ Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepcija 2013.-2018.gadam” (MK 18.12.2013. rīkojums Nr.667, prot. Nr.67 98.§)

²¹ MK 05.03.2013. sēdes protokols Nr.13, 12§.

²² 16.12.2008. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva Nr.2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi.

attiecībā uz atgriešanas lēmumu uzskaiti.²³ Jaunas sistēmas izstrāde ir nepieciešama arī tāpēc, ka pašreizējā informācijas apstrādes procedūra, kura ir pamatota uz papīra lietvedību, nespēj nodrošināt nepieciešamo kapacitāti, ja atgriežamo ārzemnieku skaita pieauguma tendence saglabāsies. Laika periodā no 2012.gada līdz 2015.gadam Eiropas Atgriešanas fonda 1.prioritātes „Atbalsts dalībvalstu stratēģiskas pieejas atgriešanas pārvaldībai izstrādei” 1.3.2. aktivitātes „Atgriezto personu uzskaites sistēmas pilnveidošana” projekta „Atgriezto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistra izstrāde” ietvaros tiks izveidots Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistrs.

Lai nodrošinātu sistēmas pieejamību un darbību 24/7 režīmā, sistēmas uzturēšanai vidēji gadā ir nepieciešami finanšu līdzekļi vismaz 10% apmērā no sistēmas izveides vērtības (Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistra izveides izmaksas ir 414 808 euro (291 525 lati) * 10% = 41 480 euro (29 153 lati)). Sistēmas uzturēšanai nepieciešams finansējums 2016.gadā un turpmāk katru gadu 41 480 euro (29 153 lati).

Ministru kabinetā jautājums par reģistra izmantošanai un uzturēšanai nepieciešamo finansējumu tiks izskatīts pēc reģistra izstrādes pabeigšanas kārtējā gada valsts budžeta bāzes izdevumu aprēķināšanas procesā atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 11.decembra noteikumiem Nr.867 „Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms un maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam”.

PMLP līdz 2015.gada 1.janvārim iesniegs saskaņošanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai Ieceļošanas aizliegumu reģistra reorganizācijas projektu, bet VRS līdz 2015.gada 1.janvārim - Nelegālās imigrācijas reģistra likvidācijas projektu, atbilstoši Valsts informācijas sistēmu likumā noteiktajām prasībām.²⁴

2.5.Kvalitatīva migrācijas un patvēruma jomas interešu pārstāvība starptautiskajās organizācijās un ES institūcijās, starptautiskās sadarbības attīstīšana

ES darba kārtībā joprojām ir aktuāls jautājums par migrācijas un patvēruma plūsmu pārvaldību un dalībvalstu nacionālo tiesību aktu tuvināšanu, tāpēc lēmumi, kas tiek pieņemti ES līmenī patvēruma jautājumos, ietekmē arī Latvijas patvēruma sistēmu. Lai paustu dalībvalsts nostāju par migrācijas un patvēruma jomas norisēm un piedalītos lēmumu pieņemšanā, dalībvalstīm ir jānodrošina kvalitatīva migrācijas un patvēruma jomas interešu pārstāvība ES institūcijās un starptautiskajās organizācijās. Nozīmīgi ir iegūt informāciju, pieredzi un piedalīties jautājumu apspriešanā par situācijām, kādas novērojamas uz ES ārējām robežām, kad dalībvalstu nacionālās sistēmas nespēj pārvaldīt un absorbēt migrācijas plūsmas no trešajām valstīm. Viedokļu un informācijas apmaiņu par aktuāliem migrācijas un patvēruma jomas jautājumiem nodrošina PMLP pārstāvju dalība ES darba grupās un forumos. Nozīmīgi ir piedalīties EPAB valdes darbā, EPAB rīkotajās Vienotās Patvēruma apmācības sistēmas apmācībās, nodrošināt EPAB Latvijas nacionālo kontaktpunktu²⁵ uzdevumu izpildi un EMT aktivitāšu īstenošanu un EMT Latvijas kontaktpunkta uzdevumu izpildi²⁶ un citās ES aktivitātēs.

Bez tam nozīmīgi ir turpināt darbu pie starptautiskās sadarbības attīstīšanas īpaši Austrumu partnerības ietvaros ar Azerbaidžānu un Baltkrieviju.

2.6.Normatīvajos aktos noteikto patvēruma meklētāju, personu, kurām piešķirts bēgļa vai

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 11.jūlija regula Nr.862/2007/EK par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību.

²⁴ Valsts informācijas sistēmu likuma 5.panta trešā daļa.

²⁵ Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.439/2010 (2010.gada 19.maijs), ar ko izveido Eiropas Patvēruma atbalsta biroju.

²⁶ PMLP apstiprināta par Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunktu (MK 25.10.2005.sēdes protokols Nr.61, 38§).

alternatīvais statuss tiesību ievērošanas nodrošināšana

Patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, piešķirto un nodrošināto tiesību apjoms Latvijā salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm ir zems. Latvijas ekonomiskais stāvoklis, valsts ģeogrāfiskā atrašanās vieta, nelielie pabalsti un attiecīgas etniskās kopienas klātbūtnes trūkums līdz šim bija galvenais iemesls, kāpēc patvēruma meklētāju skaits bija neliels, tomēr pēdējos gados ir vērojams noturīgs patvēruma meklētāju skaita pieaugums. Patvēruma meklētāju skaita pieaugums 2011.gadā akcentēja nepieciešamību attīstīt un plānot starpinstitūciju sadarbību²⁷, stiprināt Latvijas patvēruma sistēmas kapacitāti un aktualizēt jautājumu par spēju nodrošināt tiesību aktos noteiktās sociālās garantijas patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss. Latvijas patvēruma sistēma šobrīd darbojas atbilstoši ES tiesību aktos noteiktajiem minimālajiem standartiem. 2013.gada 22.novembrī stājās spēkā likums „Grozījumi Patvēruma likumā”, ar kuru ieviestas Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2011/95/ES²⁸ (Kvalifikācijas direktīva) un 2011/51/ES²⁹ (ES pastāvīgā iedzīvotāja statuss) prasības, tai skaitā nosakot tiesības saņemt pabalstu valsts valodas apguvei personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, kā arī noteikts valsts pienākums uzņemt atpakaļ starptautiskās aizsardzības saņēmēju no citas ES dalībvalsts, ja viņam nav ticis atņemts vai viņš zaudējis starptautiskās aizsardzības statusu valstī, kura viņam piešķirusi iepriekš minēto statusu. Lai ieviestu ES direktīvas 2013/32/EK³⁰ prasības, kas nosaka, ka interviju ar patvēruma meklētāju, lai noskaidrotu apstākļus vai patvēruma meklētājam piešķirams bēgļa vai alternatīvais statuss, veic tās iestādes darbinieki, kas pieņem lēmumus par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, PMLP jāpārņem no VRS patvēruma meklētāju intervēšanas funkcija. Savukārt direktīvas 2013/33/EK³¹ nosacījumi paredz valsts pienākumu patvēruma procedūras laikā ievērot mazaizsargātu personu īpašās vajadzības un paplašina veselības pakalpojumus, kas, papildus šobrīd noteiktajai neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai un primārai veselības aprūpei, paredz arī nopietnu garīgu traucējumu primāro ārstēšanu, kā arī nodrošināt juridiskās un procesuālās informācijas sniegšanu procedūrās pirmajā instancē. Lai nodrošinātu ES direktīvas 2013/32/ES un direktīvas 2013/33/ES ieviešanu, paredzēts izstrādāt un līdz 2014.gada 30.decembrim iesniegt Ministru kabinetā likumprojektu „Patvēruma likums”, nodrošinot, ka iepriekš minētajās direktīvās noteiktais ir piemērojams no 2015.gada 20.jūlija.

PMLP funkcijas nodrošināšanai:

- 1) papildus nepieciešamas trīs vecākā referenta amata vietas PMLP Patvēruma lietu nodaļā un finanšu līdzekļi 2015. gada 6 mēnešiem - 17 874 *euro*, bet no 2016.gada un turpmāk ik gadu - 35 748 *euro* apmērā;
- 2) tulkošanas pakalpojuma nodrošināšanai (ārpakalpojuma nodrošināšanai) finanšu līdzekļi 2015.gada 6 mēnešiem - 14 872 *euro*, bet no 2016.gada un turpmāk ik gadu -

²⁷ „Pasākumu plāns institūciju saskaņotai rīcībai saistībā ar patvēruma meklētāju iespējamo masveida ierašanos Latvijā no krīzes skartām valstīm” (MK 04.07.2012. rīkojums Nr. 312).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011.gada 13.decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija).

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 11.maija direktīva 2011/51/ES, ar ko groza Padomes direktīvu 2003/109/EK, iekļaujot tās darbības jomā starptautiskās aizsardzības saņēmējus."

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013.gada 26.jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai.

29 744 euro apmērā.

Pieņemot Ministru kabineta noteikumus „Noteikumi par pabalstu bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss”³², Ministru kabineta sēdē nolemts: sagatavojot likumprojektu „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” un likumprojektu „Par valsts budžetu 2015.gadam” Finanšu ministrijai palielināt Iekšlietu ministrijas bāzes izdevumus 2015.gadam un turpmākajiem gadiem par 65 042 euro katru gadu, lai nodrošinātu personām, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss, paredzēto pabalstu izmaksu³³.

Veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai patvēruma meklētājiem, (tai skaitā Medicīnas kabineta uzturēšanas PMIC „Mucenieki”, veselības aprūpes pakalpojumiem (primārās veselības aprūpe)) 2015.gadā – 12 379 euro; 2016.gadā un 2017. gadā – 24 758 euro apmērā.

Lai nodrošinātu atbalstu dalībvalstīm patvēruma jomā, ir pieejami tādi finanšu instrumenti kā Eiropas Bēgļu Fonds un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds. PMLP prioritāri plāno piesaistīt minēto fondu līdzekļus šādu jautājumu risināšanā:

- patvēruma meklētājiem papildu nepieciešamās medicīnas, psiholoģiskās, materiālās palīdzības nodrošināšanai, tulkošanas nodrošināšanai, konsultāciju sniegšanai, kā arī nepieciešamā inventāra atjaunošanai PMIC „Mucenieki”;
- patvēruma jomā iesaistīto darbinieku apmācībai;
- informācijas sistēmu attīstīšanai, kas nodrošinātu kvalitatīvu statistikas datu iegūšanu un veicinātu efektīvāku sadarbību ar patvēruma procedūrā iesaistītajā institūcijām;
- atbalsta sniegšanai patvēruma meklētāju izcelsmes valstu informācijas iegūšanā un apkopošanā;
- atbalsta sniegšanai Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija) nosacījumu nodrošināšanā;
- patvēruma meklētāju interviju organizēšanai.

3. Darbības virziena mērķis:

Nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu migrācijas un patvēruma jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2013	2014	2015	2016
4.1.1. Izskatītas imigrācijas lietas un patvēruma meklētāju lietas	4.2.1. Izsniegto uzturēšanās atļauju skaits	32 397	32 700	32 700	32 700
	4.2.2. Izskatīto patvēruma meklētāju iesniegumu skaits	193	400	450	450
	4.2.3. Pieņemto lēmumu par repatrianta statusa	166	120	150	150

³² MK 22.04.2014. noteikumi Nr. 210 „Noteikumi par pabalstu bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss” (MK 2014.gada 22.aprīļa sēdes protokols Nr.24 25.§).

³³ MK 22.04.2014. sēdes protokols Nr.24 25.§ 3.punkts; [Ministru kabineta noteikumu projekta „Noteikumi par pabalstu bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums \(anotācija\).](#)

	piešķiršanu (repatrianti un viņu ģimenes locekļi) skaits				
	4.2.4. Pieņemti lēmumi par personas atgriešanu skaits	276	270	250	220

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- Imigrācijas politikas koncepcijas izstrāde un koncepcijas pasākumu īstenošana:
 - 2014.gadā izstrādāt Imigrācijas politikas koncepciju;
 - 2015.gadā izstrādāt Imigrācijas likumprojektu;
 - 2015.gadā organizēt apmācības par izmaiņām uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūrā;
 - izstrādāt risinājumu elektroniskai informācijas aprītei saistībā ar ārzemnieka pieprasījumu uzturēšanās atļaujas un tiesībām uz nodarbinātību saņemšanai.
- Nodrošināt ES „VIS roll-out” plāna ieviešanu:
 - 2015. – 2017.gadā veikt tehniskā aprīkojuma iegādi, kas nepieciešama biometrisku datu iegūšanai Vīzu informācijas sistēmai;
 - Uzsākt efektīvu VIS un NVIS lietotāju apmācību un konsultāciju mehānisma ieviešanu;
 - Attīstīt NVIS atbilstoši ES un lietotāju vajadzībām.
- Īstenot „Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna 2013. – 2016.gadam pasākumus”:
 - 2014.gadā izstrādāt Repatriācijas likumprojektu;
 - 2014. – 2016.gadā izvietot portālā *www.Latvija.lv* emigrējušajiem iedzīvotājiem aktuālu informāciju par personas pārcelšanos/atgriešanos Latvijā.
- Nodrošināt kvalitatīvu interešu pārstāvību:
 - 2014. – 2016.gadā piedalīties EPAB aktivitātēs – darba grupās un ekspertu sanāksmēs, valdes darbā un nodrošināt EPAB Latvijas kontaktpunktu uzdevumu izpildi;
 - 2014. – 2016.gadā īstenot EMT Latvijas kontaktpunkta uzdevumus;
 - Nodrošināt dalību ES Padomes Patvēruma un migrācijas jautājumu augsta līmeņa darba grupa (HLWG), Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskā komiteja (SCIFA), Integrācijas, migrācijas un izraidīšanas jautājumu darba grupas, Vīzu jautājumu darba grupas, Patvēruma jautājumu darba grupas, EK kontaktkomiteju un citās sanāksmēs;
 - Veikt aktivitātes Austrumu partnerības ietvaros, īpaši ar Baltkrieviju un Azerbaidžānu.
- Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistra izstrāde un ieviešana:
 - līdz 2015.gada 1.janvārim iesniegt saskaņošanai VARAM Ieceļošanas aizliegumu reģistra reorganizācijas projektu;
 - līdz 2015.gada 1.jūlijam ieviest Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistru.
- Normatīvajos aktos noteikto tiesību ievērošanas patvēruma meklētājiem, personām, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss nodrošināšana:
 - 2014.gadā izstrādāt likumprojektu Patvēruma likums;
 - 2015.gada 1.jūlijā pārņemt no VRS patvēruma meklētāju intervēšanas funkciju;
 - Nodrošināt veselības aprūpi patvēruma meklētājiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un juridiskās un procesuālās informācijas sniegšanu procedūrās pirmajā instancē;
 - 2014. – 2016.gadā nodrošināt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzturēšanas

pabalstu un pabalstu valsts valodas apguvei izmaksu personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss un bēgļiem, kā arī palīdzības un atbalsta sniegšanu iepriekš minēto personu kategorijām, t.sk. mazāk aizsargātām personām;

- Sniegt nepieciešamo papildu atbalstu patvēruma meklētājiem, piesaistot ES finanšu programmu līdzekļus;
- 2015.gada 1. jūlijā ieviest Patvēruma meklētāju reģistru un turpināt tā attīstību, lai sniegtu kvalitatīvu statistiku un padarītu efektīvāku sadarbību ar patvēruma procedūrā iesaistītajām institūcijām;
- Veikt darbavietu aprīkošanu darbiniekiem, lai nodrošinātu ātru pieeju datiem un kvalitatīvai interviju veikšanai;
- Nodrošināt darbinieku nepieciešamo apmācību, deleģējot tos daļēji EPAB organizētajosursos un semināros, kā arī organizējot nepieciešamo apmācību iestādē.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm (kopumā ar 11 migrācijas procesus kontrolējošām Latvijas valsts iestādēm), ES institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, PMLP struktūrvienībām.

2.2.Darbības virziens „Personu tiesiskais statuss”

1. Darbības virziens „Personu tiesiskais statuss”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Pilsonības likumā, likumā „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības”, Bezvalstnieku likumā, likumā „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” un citos tiesību aktos noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas ir noteikti Valdības Rīcības plānā³⁴, Latvijas Nacionālās attīstības plāna 2014. - 2020.gadam³⁵ Rīcības virzienā "Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats", „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012. – 2018.gadam”.³⁶

Būtiskākie paveiktie uzdevumi un pasākumi:

- 2013.gada 1.oktobrī stājās spēkā grozījumi Pilsonības likumā, kas paredz dubultpilsonības iespējamību Latvijā, atvieglojumus nepilsoņu un bezvalstnieku bērnu atzīšanai par Latvijas pilsoņiem un izmaiņas naturalizācijas procesā. Likums precizē Latvijas pilsonības iegūšanas nosacījumus, paplašinot personu loku, kas var reģistrēt Latvijas pilsonību (latvieši, līvi un trimdinieki), nosaka valstis, ar kurām Latvijas pilsoņiem var veidoties dubultpilsonība, precizē pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas nosacījumus, pilnveido naturalizācijas procedūru un palielina institūciju skaitu, kas sniedz atzinumu par Latvijas pilsonības pretendentu un nosaka to kompetenci. Likums nosaka, ka lēmumu par Latvijas pilsonības atjaunošanu un atņemšanu pieņem PMLP. Tādējādi Latvijas pilsonības atjaunošanas un atņemšanas procedūra tiks paātrināta, samazinot lēmumā iesaistīto

³⁴ MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 „Par Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (protokols Nr.18 27§).

³⁵ Latvijas Nacionālo attīstības plāns 2014.-2020.gadam/ Saeimas 20.12.2012. paziņojums „Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam” .

³⁶ „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.– 2018.gadam” gadam (MK 20.10.2011. rīkojums Nr.542).

institūciju skaitu;

- Latvijas pilsonības reģistrācijas procesa nodrošināšanai izstrādāti un pieņemti Pilsonības likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi;
- Veikts kvalitatīvais pētījums „Par trešo valstu valstspiederīgo un Latvijas nepilsoņu viedokli par Latvijas pilsonību un iemesliem, kas veicina vai kavē pilsonības iegūšanu”;
- izstrādāts un ieviests PMLP mājas lapā e-pakalpojums ceļvedis – konsultants “Latvijas pilsonības iegūšanas konsultants”, organizētas informatīvās dienas un izstrādāts informatīvais materiāls – brošūra latviešu, angļu un krievu valodā, lai sniegtu informatīvo atbalstu trešo valstu valstspiederīgajiem par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām.

Grozījumi Pilsonības likumā paplašina Latvijas pilsoņu loku, kā rezultātā ir palielinājies saņemto iesniegumu skaits no ārvalstīs dzīvojošajiem Latvijas pilsoņiem par Latvijas pilsonības reģistrēšanu bērniem. Saskaņā ar Ārlietu ministrijas prognozēm,³⁷ Pilsonības likumā noteiktās tiesības reģistrēt Latvijas pilsonību varētu izmantot vairāk kā 22 000 ārvalstīs dzīvojošo tautiešu. Amerikas Savienotajās Valstīs, Austrālijā, Kanādā, Krievijā un Izraēlā dzīvojošiem tautiešiem un trimdiniekiem ir pastiprināta interese par tiesībām reģistrēt Latvijas pilsonību, tāpēc prognozējams, ka darba apjoms tiesiskā statusa jomā palielināsies.

Sasniegtie rezultāti:

2013.gadā izskatītas 6 826 personu tiesiskā statusa noteikšanas un tiesiskā statusa pārreģistrācijas lietas (2012.gadā – 6 040), 705 tiesiskā statusa zaudēšanas lietas (2012.gadā – 905), naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemtas 1 732 personas (2012. gadā – 2 213), par Latvijas pilsoņiem atzīti 637 nepilsoņu un bezvalstnieku bērni un izskatītas 113 lietas par politiski represētas personas statusa piešķiršanu (2012.gadā – 126). Politiski represētas personas statuss piešķirts 58 personām, bet 55 personām atteikts piešķirt politiski represētas personas statusu. Detalizētāk situācija raksturota sadaļā 4.Darbības spēju izvērtējums.

2.prioritātes: Īstenot Latvijas valsts interesēm atbilstošu pilsonības politiku, nodrošinot Latvijas pilsonības pastāvēšanu un turpinātību un veicinot saliedētas un uz Latvijas tautas kopīgajām vērtībām balstītas Latvijas sabiedrības attīstību īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.1. Pilnveidot Latvijas pilsonības iegūšanas procedūras un sekmēt Latvijas pilsonības pretendentu informētību pilsonības iegūšanas jautājumos

Uzdevums izriet no Latvijas Nacionālās attīstības plāna 2014. - 2020.gadam [336] Rīcības virziena "Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats" ietvaros veicamiem uzdevumiem: „[340] Sabiedrības integrācijas iespēju veicināšana, t.sk. saistošas latviešu valodas mācības, informācija par pamattiesībām, izglītības, veselības, nodarbinātības, kultūras un citām dzīves jomām; [343] Mūsdienīgas, koordinētas latviešu valodas apguves sistēmas izveidošana bērniem un pieaugušajiem, kas veicina latviešu valodas lietošanu sabiedrībā”; „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012. – 2018.gadam”³⁸, Valdības deklarācijā noteiktā uzdevuma „Nodrošināsim efektīvu Pilsonības likuma normu īstenošanu, kas paredz iespēju tautiešiem saglabāt Latvijas un citas valsts pilsonību” īstenošanai PMLP izstrādās tautiešiem viegli uztveramu informatīvu materiālu par Latvijas pilsonības reģistrācijas procesu un iespēju

³⁷ Likumprojekta „Grozījumi likumā „Par nodokļiem un nodevām”” anotācija, (MK 10.09.2013. sēdes protokols Nr.48 60 §).

³⁸ „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.– 2018.gadam” gadam (MK 20.10.2011. rīkojums Nr.542).

tautiešiem saglabāt Latvijas un citas valsts pilsonību un nodrošinās informācijas pieejamību PMLP mājaslapā www.pmlp.gov.lv,³⁹ kā arī piedalīsies Ārlietu ministrijas rīkotajos pasākumos, lai sniegtu informāciju un konsultētu tautiešus par jaunajām iespējām un kārtību, kā saņemt Latvijas pilsonību, kā arī lai pieņemtu iesniegumus.⁴⁰

PMLP regulāri organizē informācijas dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem un ir secinājusi, ka Latvijas pilsonības pretendenti (gan Latvijā, gan ārvalstīs) nav pietiekama izpratne un informētība par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām un nepieciešamajām procedūrām, uzsākot statusa reģistrēšanas vai naturalizācijas procesu. Lai gan 2013.gadā PMLP mājas lapā veikti vairāki uzlabojumi un iekļauta apjomīga informācija par Latvijas pilsonības reģistrēšanas un atjaunošanas procedūru un nepieciešamajiem dokumentiem, tomēr ārvalstīs dzīvojošajiem tautiešiem sagādā grūtības izprast pilsonības reģistrācijas procesu un nepieciešamo dokumentu iegūšanas procedūru gan Latvijā, gan ārvalstīs un būtu nepieciešama detalizētāka un vieglāk uztverama informācija. 2014.gadā PMLP piedalīsies Ārlietu ministrijas organizētajos pasākumos, lai sniegtu informāciju Pasaules Brīvo Latviešu apvienības organizācijām Latvijā un latviešu diasporām par Latvijas pilsonības reģistrācijas procesu. Turpināsim organizēt informācijas dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām naturalizācijas kārtībā, palielinot sniegtā pakalpojuma pieejamību vairākās Latvijas pilsētās. Plānots 2014. – 2016.gadā izdot informatīvus materiālus par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām naturalizācijas kārtībā. Informatīvo materiālu par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām naturalizācijas kārtībā izdošanai ir nepieciešami finanšu līdzekļi 1 200 *euro* apmērā ik gadu. 2015.gadā plānots izveidot pilsonības reģistrācijas ceļvedi PMLP mājas lapā latviešu, angļu un krievu valodā. Lai izveidotu pilsonības reģistrācijas ceļvedi PMLP mājas lapā latviešu, angļu un krievu valodā nepieciešami finanšu līdzekļi – 20 000 *euro* apmērā. 2015.gadā plānots izstrādāt interneta resursu PMLP mājas lapā: naturalizācijas e-eksāmena – testa versiju personām, kuras vēlas neklātienē pārbaudīt savas spējas nokārtot naturalizācijas eksāmenu. Lai izveidotu naturalizācijas e-eksāmena – testa versiju personām, kuras vēlas naturalizēties un neklātienē pārbaudīt savas spējas nokārtot naturalizācijas eksāmenu nepieciešami finanšu līdzekļi – 70 000 *euro* apmērā. Pilsonības reģistrācijas ceļveža un naturalizācijas e-eksāmena – testa versijas izstrādi, kā arī papildu aktivitātes informācijas pieejamības nodrošināšanai plānots īstenot ES projektu ietvaros.

2.2. Pilnveidot informācijas apmaiņu naturalizācijas procesā, izveidot un ieviest jaunu pilsonības iegūšanas procesa atbalsta informācijas sistēmu

Izmaiņas Pilsonības likumā un likumam pakārtotajos tiesību aktos nosaka jaunas prasības. Naturalizācijas procesā ir palielināts to kompetento iestāžu skaits, kas sniedz atzinumu par pilsonības pretendentu atbilstību Pilsonības likuma prasībām. Līdz ar to pieaudzis naturalizācijas lietu izskatīšanas laiks. Informācijas apmaiņa ar iestādēm notiek lēni, jo informācijas apmaiņa notiek galvenokārt rakstveidā. Tāpēc pieaug nepieciešamība optimizēt informācijas apmaiņu ar kompetentām iestādēm, saņemot nepieciešamās ziņas no informācijas sistēmām tiešsaistē elektroniski. Informācijas sistēma PIZIS, kas nodrošina ne tikai ziņu par naturalizācijas procesu, bet arī nepilsoņu bērnu atzīšanas par Latvijas pilsoni un Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanas procesu, ir novecojusi sistēma, kurai nepieciešami būtiski uzlabojumi. Apgrūtina arī tas, ka, pieņemot naturalizācijas iesniegumu, vienlaicīgi tiek izmantotas divas sistēmas (PIZIS un VMIS). Pieaug nepieciešamība veidot jaunu pilsonības

³⁹ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 161.3.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 protokols Nr.18 27§).

⁴⁰ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 161.2.apakšpunkts (MK24.03.2014. rīkojums Nr.151 protokols Nr.18 27§).

iegūšanas procesa atbalsta sistēmu, kas būtu integrēta VMIS, kā arī optimizēt informācijas apmaiņu starp iestādēm, nodrošinot naturalizācijas procesā nepieciešamās informācijas iegūšanu, izmantojot tiešsaistē VID, VARAM, VSAA un citu iestāžu informācijas sistēmas. Pilsonības iegūšanas procesa atbalsta sistēmas izstrādi plānots īstenot ES projekta ietvaros.

3. Darbības virziena mērķis

Nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu personu tiesiskā statusa jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2013	2014	2015	2016
4.1.1. Noteikts personu tiesiskais statuss, veikta tiesiskā statusa kontrole un iedzīvotāju uzskaite	4.2.1. Izskatīto tiesiskā statusa noteikšanas un pārreģistrācijas lietu skaits	6 826	7 000	7 000	7 000
	4.2.2. Izskatīto Latvijas trimdinieku, latviešu, līvu un to pēcnācēju iesniegumu Latvijas pilsonības reģistrācijai skaits	185	8 200	2 000	2 000
	4.2.3. Naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemto personu skaits	1 732	2 300	2 000	2 000
4.1.2. Izskatītas naturalizācijas lietas un nodrošināta informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām	4.2.4. Solījuma par uzticību Latvijas Republikai došanas un parakstīšanas organizēto svinīgo ceremoniju skaits	0	80	80	80
	4.2.5. Organizēto informatīvo dienu par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem skaits	71	77	77	77

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- Pilnveidot Latvijas pilsonības iegūšanas procedūras un sekmēt Latvijas pilsonības pretendentu informētību pilsonības iegūšanas jautājumos:
 - 2014.gadā organizēt tikšanos ar Pasaules Brīvo Latviešu apvienības organizācijām un informēt par Latvijas pilsonības reģistrācijas procesu;
 - organizēt informācijas dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām naturalizācijas kārtībā;
 - 2014. – 2016.gadā izdot informatīvus materiālus par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām naturalizācijas kārtībā;
 - 2015.gadā izveidot pilsonības reģistrācijas ceļvedi PMLP mājas lapā latviešu, angļu un krievu valodā;
 - 2015.gadā izstrādāt interneta resursu PMLP mājas lapā: naturalizācijas e-eksāmena – testa versiju, lai sniegtu iespēju personām pārbaudīt savas spējas nokārtot naturalizācijas eksāmenu;
- Pilnveidot informācijas apmaiņu naturalizācijas procesā, izveidot un ieviest jaunu

pilsonības iegūšanas procesa atbalsta informācijas sistēmu:

- 2016.gadā izveidot jaunu pilsonības iegūšanas procesa atbalsta sistēmu;
- 2016.gadā optimizēt informācijas apmaiņu naturalizācijas procesā, nodrošinot iespēju izmantot tiešsaistē VID, VARAM, VSAA un citu iestāžu reģistrus.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, PMLP struktūrvienībām.

2.3. Darbības virziens „Personu apliecināšana un ceļošanas dokumenti”

1. Darbības virziens „Personu apliecināšana un ceļošanas dokumenti”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Personu apliecināšanu dokumentu likumā; Ministru kabineta 2012.gada 21.februāra noteikumos Nr.134 „Personu apliecināšanu dokumentu noteikumi”; Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumos Nr.369 „Personu apliecināšanu dokumentu informācijas sistēmas noteikumi” noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas noteikti Elektronisko identifikācijas karšu koncepcijā, Valdības deklarācijā, Informācijas sistēmas darbības koncepcijas aprakstā „Pasu sistēmas un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas attīstība elektronisko identifikācijas karšu un elektronisko uzturēšanās atļauju karšu izsniegšanai”.⁴¹

Būtiskākie paveiktie uzdevumi un pasākumi:

- Atbilstoši ES tiesību aktiem (Padomes 2004.gada 13.decembra regula (EC) Nr.2252/2004 un Komisijas 2006.gada 28.jūnija lēmums C(2006) 2909), PMLP 2007.gada 20.novembrī uzsāka jauna parauga pasu ar integrētu mikroshēmu un tajā iekļautu personas sejas digitālo attēlu izsniegšanu, bet sākot ar 2008.gada 15.septembri pasu ar integrētu mikroshēmu, kurā papildus iekļauti arī personas pirkstu nospiedumu digitālie attēli, izsniegšanu.
- 2012.gadā iedzīvotājiem nodrošināta iespēja saņemt jaunu personu apliecināšanu dokumentu – personas apliecību, jeb elektronisko identifikācijas karti, tādējādi radot plašu personalizētu elektronisko pakalpojumu un elektroniskā paraksta lietotāju bāzi un radot priekšnosacījumus, lai veicinātu elektronisko pakalpojumu pielietojumu un klientu klātienē apmeklējuma pakalpojumu skaita samazinājumu.
- Izveidota valsts informācijas sistēma – „Personu apliecināšanu dokumentu informācijas sistēma”.

Lai nodrošinātu personas apliecību izsniegšanai nepieciešamo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju atbalstu, veikti pasākumi, lai piesaistītu Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu projekta „Pasu sistēmas un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas attīstība elektronisko identifikācijas karšu un elektronisko uzturēšanās atļauju (karšu) izsniegšanai” realizācijai.

Sasniegtie rezultāti:

2013.gadā kopumā izsniegti 760 646 personu apliecināšanu dokumenti (2012.gadā - 342 414).
2013.gadā izsniegtas 503 210 pasas, no tām 435498 Latvijas pilsoņa pasas, 67568 Latvijas

⁴¹ MK 27.07.2011. rīkojums Nr.347 „Par informācijas sistēmas darbības koncepcijas aprakstu "Pasu sistēmas un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas attīstība elektronisko identifikācijas karšu un elektronisko uzturēšanās atļauju (karšu) izsniegšanai".

nepilsoņa pasēs, 101 Latvijas bezvalstnieka ceļošanas dokumenti, 16 bēgļa ceļošanas dokumenti, bet 27 ceļošanas dokumenti izsniegti personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss. 2013.gadā kopumā izsniegtas 257 436 personas apliecības, no tām 218385 Latvijas pilsoņa personas apliecības, 8727 Latvijas nepilsoņa personas apliecības un 30 324 personas apliecības (uzturēšanās atļaujas) izsniegtas ES pilsoņiem un trešo valstu pilsoņiem. 2013. gadā izskatītas 14 044 administratīvo pārkāpumu lietas (2012.gadā – 11 460).

4.prioritātes: *Pilnveidot personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas procedūras un uzlabot personu apliecinošu dokumentu funkcionalitāti un drošību īstenošanai* noteikti šādi pasākumi:

2.1. Personu apliecinošu dokumentu un to izsniegšanai, uzskaitēi un pārbaudei nepieciešamās infrastruktūras un procedūru attīstība

Personu apliecinošu dokumentu aizsardzība pret viltošanu un prettiesisku izmantošanu laika gaitā samazinās, radot papildus drošības riskus attiecībā uz citas personas identitātes izmantošanu (zādzību), nelegālu robežas šķērsošanu (migrāciju) un noziedzīgiem nodarījumiem finanšu jomā. Vienlaikus pieaug pieprasījums pēc drošas un uzticamas iespējas apliecināt un pārbaudīt identitāti elektroniskā vidē, elektroniskas dokumentu parakstīšanas, kā arī personu apliecinošu dokumentu bezkontakta mikroshēmās ierakstīto datu pilnvērtīgas izmantošanas, dokumentu autentiskuma un dokumenta turētāja identitātes pārbaudei. Ir novērots, ka privātā sektora pakalpojumu sniedzējiem bieži vien trūkst izpratnes par personu apliecinošu dokumentu derīguma, autentiskuma un dokumenta turētāja identitātes pārbaudes nozīmīgumu pakalpojumu sniegšanas laikā, kā arī prasmes noteikt dokumentu viltojumu pazīmes, kas veicina identitātes zādzību un krāpšanas iespējamību. PMLP atbalstīs Ārlietu ministrijas iniciatīvu, kas paredz mobilo pasu darbstaciju izbraukumus uz valstīm, kur ir liels skaits pilsonības reģistrācijas pieteikumu, tai skaitā arī uz valstīm, kur nav Latvijas vēstniecību (Austrālija, Jaunzēlande, Brazīlija, Venecuēla), lai nodrošinātu ar pasēm/personas apliecībām jaunus Latvijas pilsoņus.⁴²

2.2. Informatīvajā ziņojumā „Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” pasākumu īstenošana

Valsts sekretāru sanāsmē 2013.gada 19.decembrī izskatīts informatīvā ziņojuma „Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” projekts⁴³. Informatīvā ziņojuma „Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” projekts paredz, ka Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar citām ieinteresētajām iestādēm jāsagatavo un jāīsteno pilotprojekts, kura ietvaros pie atsevišķiem pakalpojumu sniedzējiem personas apliecības turētājs varēs apliecināt kādu noteiktu statusu, izmantojot personu apliecību.

2.3. Ikgadējās dalības maksas nodrošināšana elektronisko mašīnlasāmo ceļošanas dokumentu ICAO Publisko atslēgu direktoriājā

Saskaņā ar Saprašanās memoranda par līdzdalību elektronisko mašīnlasāmo ceļošanas dokumentu ICAO Publiskās atslēgas direktoriājā (ICAO PKD) un izmaksu kopīgu segšanu, B pielikumu, Dalībnieku maksājumi sastāv no reģistrācijas nodevas un ikgadējās dalībmaksas. Reģistrācijas nodeva ir vienreizējs maksājums, kas jāsamaksā tūlīt pēc līdzdalības pieteikuma iesniegšanas ICAO. Ikgadējā dalībmaksas ir regulārs maksājums, kas visiem dalībniekiem

⁴² Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 161.3.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151, protokols Nr.18 27§).

⁴³ Projekts izskatīts 19.12.2013. Valsts sekretāru sanāsmē (protokols Nr. 50 28 § (VSS-2114)).

jāsamaksā kārtējā gada 1. janvārī. Saprašanās memorandā paredzēto saistību izpildi koordinē PMLP⁴⁴.

3. Darbības virziena mērķis

Nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu personu apliecinošu dokumentu jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2013	2014	2015	2016
4.1.1. Izsniegti personu apliecinoši dokumenti	4.2.1. Izsniegto pasu skaits	503 210	368 095	270 151	321 373
	4.2.2. Izsniegto personas apliecību skaits	257 436	316 803	238 893	251 160

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- Personu apliecinošu dokumentu un to izsniegšanai, uzskaiti un pārbaudei nepieciešamās infrastruktūras un procedūru attīstība:
 - 2014.gadā ieviest jauna parauga pasas ar jaunu dizainu un paaugstinātu aizsardzību pret viltošanu un pretlikumīgu izmantošanu;
 - Veikt sagatavošanās darbus jauna parauga personas apliecību, t.sk. uzturēšanās atļauju ieviešanai 2017.gadā (dizaina koncepcijas un tehniskā projekta izstrāde);
 - 2014.gadā veikt personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas darba vietas aprīkojuma nomaiņu (modernizāciju), lai uzlabotu iegūstamo personas biometrijas datu kvalitāti un samazinātu viena klienta apkalpošanai nepieciešamo laiku;
 - 2015.gadā veikt pasu optiskās un elektroniskās personalizācijas moduļa nomaiņu (modernizāciju), paaugstinot PADD Personalizācijas centra kapacitāti;
 - 2014.gadā ieviest produkcijas vidē un uzsākt pilnvērtīgi izmantot PADIS Sertifikātu pārvaldības apakšsistēmu, t.sk., organizējot personu apliecinošu dokumentu pārbaudei nepieciešamo sertifikātu apmaiņu ar citām valstīm;
 - Vienkāršot personas apliecību elektroniskās funkcionalitātes (autentifikācijas un elektroniskā paraksta) izmantošanas tehnisko un normatīvo ietvaru, kā arī nodrošināt informatīvo un tehnisko atbalstu personas apliecību lietotājiem un izstrādātājiem;
 - Izstrādāt plašai publikai pieejamus interaktīvus informatīvos materiālus par personu apliecinošu dokumentu derīguma un autentiskuma pārbaudi;
 - Turpināt PADIS attīstību, lai efektīvizētu personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas, uzskaites un pārbaudes procesu.
- Informatīvā ziņojuma „Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” izstrāde un pasākumu īstenošana:
 - 2014.gadā iesniegt informatīvā ziņojuma „Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” projektu MK;
 - Uzsākt informatīvā ziņojuma „Par personas apliecību plašākas izmantošanas

⁴⁴ MK 18.05.2010. noteikumi Nr.459 „Par Saprašanās memorandu par līdzdalību elektronisko mašīnlasāmo ceļošanas dokumentu ICAO Publiskās atlēgas direktoriā (ICAO PKD) un izmaksu kopīgu segšanu” 1., 2.punkts.

- iespējām” pasākumu īstenošanu.
- Ikgadējās dalības maksas nodrošināšana elektronisko mašīnlasāmo ceļošanas dokumentu ICAO Publisko atslēgu direktorijā.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, Ārlietu ministriju, PMLP struktūrvienībām.

2.4. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitāte”

1. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitāte”

2. Esošās situācijas apraksts

Virziens tiek īstenots atbilstoši Iedzīvotāju reģistra likumā, Dzīvesvietas deklarēšanas likumā, Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumā, Imigrācijas likumā, Patvēruma likumā, Pilsonības likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, Vēlētāju reģistra likumā, Valsts informācijas sistēmu likumā, Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas noteikti Valdības Rīcības plānā⁴⁵, „Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020.gadam”⁴⁶, Oficiālās elektroniskās adreses koncepcijā⁴⁷, informatīvajā ziņojumā „Par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā” u.c.

PMLP pārziņā ir 13 valsts informācijas sistēmas - CARIS, Darba atļauju reģistrs, Elektronisko dokumentu arhīvs, Ieceļošanas aizliegumu reģistrs, Iedzīvotāju reģistrs, Ielūgumu reģistrs, NVIS, PADIS, Patvēruma meklētāju reģistrs, PIZIS, Uzturēšanās atļauju reģistrs, Vēlētāju reģistrs un Vīzu reģistrs.

PMLP veic iedzīvotāju uzskaiti valstī un nodrošina informācijas sistēmās uzkrātās informācijas par Latvijas valstspiederīgajiem un ārvalstniekiem apstrādi un saglabāšanu. Nodrošina datu pieejamību citām iestādēm un komersantiem, to pienākumu izpildei. Iedzīvotāju reģistrs ir vienota valsts informācijas sistēma, kurā uzkrāto informāciju par fiziskajām personām tiešsaistes datu apmaiņas režīmā izmanto visi pārējie valsts reģistri (Uzņēmumu reģistrs, Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma, Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs, Nodokļu maksātāju reģistrs, Pacientu reģistrs un citi), kā arī nodrošina e-pakalpojumu darbību portālā www.latvija.lv. Iedzīvotāju reģistra infrastruktūru veido PMLP centrālās un teritoriālās struktūrvienības visas valsts teritorijā, kuras aktualizē ziņas par Latvijas iedzīvotājiem. Ziņas Iedzīvotāju reģistram sniedz arī pašvaldību dzīvesvietas reģistrēšanas iestādes, Civilstāvokļu aktu reģistrācijas iestādes, tiesas, notāri, bāriņtiesas un citas valsts un pašvaldību institūcijas. Iedzīvotāju reģistra informācijas saņemšanas nodrošināšana tiešsaistes datu apmaiņas režīmā ir viens no nosacījumiem, kas samazina dokumentu apriti papīra formātā. PMLP regulāri pārskata iekšējos procesus, lai veicinātu dokumentu apriti elektroniski un samazinātu to apriti papīra formātā, tomēr informācijas un dokumentu apjoms nemitīgi pieaug. PMLP vēsturiski ir izveidojušies divi atsevišķi fizisko personu datus saturošu dokumentu arhīvi: Iedzīvotāju reģistra arhīvs, kurā glabājas pirmuzskaites lietas un Fizisko personu lietu arhīvs, jeb migrācijas lietu arhīvs, kurā

⁴⁵ MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 „Par Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (protokols Nr.18 27§).

⁴⁶ Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. 2020.gadam, (MK 14.10.2013. rīkojums Nr.486).

⁴⁷ „Oficiālās elektroniskās adreses koncepcija” (MK 03.03.2014. rīkojums Nr.90 (protokols Nr.10 30.§)).

glabājas fizisko personu lietas. Iedzīvotāju reģistrā ir apkopota informācija par gandrīz 3 miljoniem personu un Iedzīvotāju reģistra arhīvs pārsniedz 20 miljonus nosacītā A4 formāta dokumentu lapu. Fizisko personu lietu arhīvā glabājas Latvijas Republikā ieceļojušo un/vai izceļojušo personu lietas un tiesiskā statusa noteikšanas lietas. Fizisko personu lietu arhīvā esošo dokumentu apjoms pārsniedz 3,5 miljonus nosacītā A4 formāta dokumentus. Personu uzskaites dokumentu fiziskā drošība ir viens no uzdevumiem, kas ir nepieciešami, lai pasargātu no atkārtotas iedzīvotāju reģistrācijas, gadījumā, ja Iedzīvotāju reģistrā zustu dati, vai tiktu apdraudēta informācijas sistēma.

Būtiskākie paveiktie uzdevumi un pasākumi:

- Ieviesta CARIS un nodrošināta iespēja tiešsaistes datu apmaiņas režīmā veikt civilstāvokļa aktu reģistrēšanu, aktualizēšanu vai atjaunošanu informācijas sistēmā 119 pašvaldībām un Ārlietu ministrijas Konsulārajam departamentam, Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām;
- Nodrošināta Vēlētāju reģistra darbība, sagatavoti un nosūtīti paziņojumi par vēlēšanu iecirkni Eiropas parlamenta vēlēšanu norisei, nodrošināta trīs elektronisko pakalpojumu darbība, lai vēlētāji varētu noskaidrot un mainīt savu vēlēšanu iecirkni, iespēju reģistrēt pieteikumu balsošanai pa pastu Eiropas Parlamenta vēlēšanās vēlētājiem, kuri uzturas ārvalstīs.
- Uzlabota Iedzīvotāju reģistra programmatūra, lai Iedzīvotāju reģistru papildinātu ar normatīvajos aktos noteiktajām ziņām;
- Uzsākts digitalizēt personu, kurām noteikts ieceļošanas aizliegums, personu lietas.

Sasniegtie rezultāti:

Kopumā 2013.gadā Iedzīvotāju reģistram sniegtas 206152 ziņas par dzīvesvietu, tai skaitā elektroniski 78 859, jeb 38% (2012.gadā – 57 874). Izmantojot elektronisko pakalpojumu „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” - 76 642 (2012.gadā – 55 717) un „Iesniegums par dzīvesvietas reģistrēšanu ārvalstīs” – 2 217 (2012.gadā – 2157). 2013.gadā Iedzīvotāju reģistrā veiktas 2 079 774 ziņu aktualizācijas (2012.gadā - 1 249 665). 2013.gadā informācijas apjoms, ko PMLP sniedza elektroniski no Iedzīvotāju reģistra tiešsaistes režīmā bija 606 727 vienības (2012.gadā – 571 972). 2013.gadā PMLP uzturēto informācijas sistēmu lietotāju skaits bija 17 616 lietotāji (2012.gadā – 17 267) un 284 starpsistēmu saskarnes (2012.gadā – 263).

3.prioritātes: *Pilnveidot iedzīvotāju uzskaiti, modernizēt un uzlabot datu apmaiņu un pieejamību, veicināt elektronisku dokumentu aprites attīstību, lai sekmētu administratīvā sloga mazināšanu* īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.1. Nodrošināt ziņu par personas rīcībspēju publisku pieejamību autorizētām personām un e-pakalpojuma izstrādi

Oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” publiskotā informācija par personas rīcībspēju līdz šim ir bijusi viegli pieejama jebkurai personai un šādu personas datu publiskošana rada apdraudējumu privātās dzīves neaizskaramībai. Likumprojekta „Grozījumi Civillikumā” (reģ.Nr.53/Lp11) un likumprojekta „Grozījumi Civilprocesa likumā” (reģ.Nr.66/Lp11) izstrādes gaitā tika secināts, ka būtu jāatsakās no publikācijām oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”, izstrādājot elektronisko pakalpojumu valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv, kurā persona varēs uzzināt par citas personas rīcībspējas ierobežojuma apjomu, ja tai būs zināms personas kods. Lai saņemtu ziņas par personas rīcībspējas ierobežojumu, informācijas pieprasītājam būs jāautorizējas un līdz ar to šī persona tiks identificēta, kas ierobežos informācijas pieejamību par personām ar rīcībspējas ierobežojumu tiem, kuriem šīs personas pašas vai tās aizgādņi nebūs pauduši personas datus.

Lai nodrošinātu ziņu par personas rīcībbspēju publisku pieejamību autorizētām personām, tiks veikti programmēšanas darbi jaunu saskarņu izveidošanai un e-pakalpojuma izstrāde. Minēto uzdevumu īstenošanai 2015.gadā būs nepieciešams finansējums 115 904 *euro* apmērā. Ministru kabinets, izskatot sēdē noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 15.februāra noteikumos Nr.130 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība”” nolēma jautājumu par papildu finansējuma piešķiršanu Iekšlietu ministrijai (PMLP) noteikumu īstenošanai 2015.gadā ne vairāk kā 115 904 *euro* apmērā izskatīt Ministru kabinetā kopā ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu pieprasījumiem likumprojektu „Par valsts budžetu 2015.gadam” un „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” sagatavošanas procesā”⁴⁸.

2.2. Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas pilnveide saistībā ar jaunu personas kodu sistēmas izveidi

Valsts sekretāru 2013.gada 19.septembra sanāksmē izsludināts likumprojekts „Statistikas likums” (VSS-1768), kas neparedz deleģējumu Ministru kabinetam noteikt Latvijas iedzīvotāju reģistrācijas sistēmas klasifikatoru. Tādējādi, līdz ar minētā likumprojekta spēkā stāšanos, zaudēs spēku Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumi Nr.98 „Noteikumi par Latvijas iedzīvotāju reģistrācijas sistēmas klasifikatoru” un nebūs tiesiska regulējuma personas kodu veidošanai. Izstrādājot koncepciju „Fizisko personu reģistra koncepcija” (noraidīta Ministru kabineta komitejas 2013.gada 20.maija sēdē), tika konstatēts, ka būtu jāapsver iespēja no jauna reģistrētajām personām personas kodā neiekļaut ziņas par personas dzimšanas datumu. Tāpat, lai pēc piešķirtā personas koda varētu viennozīmīgi atpazīt fiziskās personas no juridiskām personām, jāparedz, ka personas kodam būs jāatšķiras no nodokļu maksātājiem juridiskām personām piešķiramiem kodiem, tas ir, kods nedrīkstētu sākties ar cipariem 4, 5, 9. Lai nodrošinātu personas datu aizsardzības prasības un personu privātās dzīves neaizskaramību, personām piešķirtu unikālu identifikatoru, neietverot tajā dzimšanas datus, 2014.gadā tiks izstrādāts likumprojekts „Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā”⁴⁹ un Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība, kādā tiek veidots personas kods”. Ministru kabineta noteikumos tiks paredzēta kārtība, kādā tiks veidoti personas kodi bez dzimšanas datuma norādīšanas. Lai, iekļaujot Iedzīvotāju reģistrā ziņas par personām, tām piešķirtu personas kodus, bez dzimšanas datumu norādīšanas, nepieciešams finansējums programmatūras uzlabošanai 22 627 *euro* 2015.gadā, bet 2016.gadā un turpmāk ik gadu 4 937 *euro* apmērā.

2.3. Iedzīvotāju reģistra un Vienotā civilstāvokļa aktu reģistra informācijas sistēmas pilnveidošana saistībā ar grozījumiem „Dzīvesvietas deklarēšanas likumā” (jaundzimušu bērnu deklarēšana)

Lai atvieglotu jaundzimušo personu reģistrāciju un dzīvesvietas deklarēšanu, tiek izstrādāti likumprojekti „Grozījumi Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumā” un „Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā”. Likumprojekts paredz, ka pašvaldību darbiniekiem būs tiesības vienas valsts informācijas sistēmas ietvaros veikt jaundzimuša bērna dzimšanas fakta reģistrāciju un dzīvesvietas adreses deklarēšanu.

Plānotās izmaiņas normatīvajos aktos un atbilstošajā tehniskajā risinājumā (sistēmu programmatūrā) būtiski mazinās administratīvo slogu jaunajiem vecākiem, izpildot normatīvo aktu prasības par jaundzimušā reģistrāciju un tā dzīvesvietas deklarēšanu. Šobrīd tie ir atsevišķi procesi un vecākiem ir jādodas uz divām pašvaldības iestādēm, lai saņemtu dzimšanas apliecību un deklarētu dzīvesvietu, kaut arī šobrīd pie bērna reģistrācijas tiek

⁴⁸ MK 05.11.2013. sēdes protokols Nr.58, 29.§ 2.punkts.

⁴⁹ Likumprojekts „Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā” izsludināts 15.05.2014. Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-434).

prasīts norādīt bērna adresi.

Iedzīvotāju reģistra un CARIS pilnveidošanai, atbilstoši likumprojektā „Grozījumi „Dzīvesvietas deklarēšanas likumā”” (saistībā ar jaundzimušu bērnu deklarēšanu) paredzētajam nepieciešams papildu finansējums 2015.gadā – 57 596 *euro* apmērā un CARIS un Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas programmatūras papildinājumu izstrādei (programmēšanas darbi) 2016.gadā un turpmāk ik gadu nepieciešami 4 937 *euro*.

VMIS un CARIS pilnveidošana nepieciešama, lai izveidotu papildu laukus CARIS un Iedzīvotāju reģistrā; izveidotu ārējās saskarnes; - nodrošinātu Adrešu reģistra sasaisti ar CARIS; - izveidotu funkcionalitāti automātiskai izziņas par deklarēto dzīvesvietu drukāšanai; izveidotu monitoringa sistēmu, kas nodrošinātu, automātisku datu nosūtīšanu pašvaldības iestādei, ja tās teritorijā ir deklarēta jauna persona.

2.4. Informatīvā ziņojuma „Par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā” pasākumu īstenošana

Izstrādāts informatīvā ziņojuma „Par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā” projekts⁵⁰, kas sniedz risinājumu nepieciešamajiem uzlabojumiem dzīvesvietas deklarēšanas jomā. Informatīvā ziņojuma projekts paredz uzdot PMLP līdz 2015.gada 1.janvārim izstrādāt un iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā likumprojektu „Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā” un grozījumus Ministru kabineta 2009.gada 20.oktobra noteikumos Nr.1194 „Noteikumi par dzīvesvietas deklarācijas veidlapu, deklarācijā sniegto ziņu pārbaudes kārtību un dzīvesvietas elektroniskās deklarēšanas kārtību”, grozījumus Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumos Nr.378 „Noteikumi par Iedzīvotāju reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu”, grozījumus Ministru kabineta 2011.gada 15.februāra noteikumos Nr.131 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu aktualizēšanas kārtība”. Līdz 2016.gada 1.martam nodrošināt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, Valsts adrešu reģistra, Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Iedzīvotāju reģistra savstarpējo tīmekļa pakalpju izstrādi, kas nodrošina iespēju automātiski pārbaudīt personas tiesības veikt dzīvesvietas deklarēšanu adresē, pārbaudot vai tajā ir nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta būve, vai ēka ir dzīvojamā ēka vai konkrētā telpu grupa ir dzīvojamo telpu grupa.

Izmaiņu veikšanai Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmā nepieciešams finansējums 91 219 *euro* apmērā 2015.gadā, tai skaitā 9 051 *euro* (saistībā ar e-pakalpojumu „Manā īpašumā deklarētās personas”), 36 203 *euro* (saistībā ar e-pakalpojumu „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” un nepieciešamību palielināt Iedzīvotāju reģistrā uzkrāto ziņu apjomu (norādot tiesisko pamatu dzīvesvietas deklarēšanai)), 20 570 *euro* (saistībā ar izmaiņām e-pakalpojumā „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana”, nodrošinot, ka gadījumā, ja personai anulēta dzīvesvieta, tā nevar deklarēt to šajā adresē atkārtoti), 711 *euro* (saistībā ar izmaiņām e-pakalpojumā „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana”, paredzot, ka persona deklarācijā ar savu parakstu vai atzīmi apliecina, ka tā dzīvo deklarētajā dzīvesvietā), 24 684 *euro* (saskarņu izveidei starp Iedzīvotāju reģistru un Valsts adrešu reģistru) un 2 468 *euro* apmērā 2016.gadā un turpmāk ik gadu (e-pakalpojumu un saskarņu uzturēšanai).⁵¹

2.5. Oficiālās elektroniskās adreses koncepcijas realizācijas nodrošināšana.

Oficiālās elektroniskās adreses koncepcijas mērķis ir rast risinājumu, lai modernizētu un optimizētu iestāžu darbu saziņā ar privātpersonām, nodrošinot pakalpojumu pieejamību.

⁵⁰ Izskatīts Ministru kabineta komitejas 31.03.2014. sēdē (protokols Nr.13 2§).

⁵¹ [Informatīvā ziņojuma „Par informatīvo ziņojumu par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā” protokollēmuma projekts](#) (izskatīts Ministru kabineta komitejas 2014. gada 31.marta sēdē (protokols Nr.13 2§)).

Paredzēts e-adresi ieviest divās kārtās:

1) pirmajā kārtā, lai gūtu pieredzi e-adreses darbības nodrošināšanā, paredzēts izstrādāt e-adreses ieviešanas risinājumu, kas nodrošina saziņu starp valsti (iestādēm) un privātpersonām, par kurām tiks iekļautas ziņas vienotā e-adrešu katalogā (proti, privātpersonas, kuras reģistrētas Iedzīvotāju reģistrā vai Uzņēmumu reģistrā, zvērināti notāri, zvērināti advokāti, maksātnespējas administratori);

2) otrajā kārtā, ņemot vērā iegūto pieredzi un informatīvo ziņojumu par e-adreses ieviešanas pirmās kārtas īstenošanu (t.sk., izvērtējot iespēju sasaistīt izpildu lietu reģistru ar oficiālās elektroniskās adreses izveidoto tehnisko risinājumu), tiks pieņemts lēmums par e-adreses ieviešanas otrās kārtas risinājumu, lai nodrošinātu saziņu starp privātpersonām.

Iestādēm pakāpeniski būs jānodrošina sistēmu integrācija ar e-adreses risinājumu. Līdz savu dokumentu vadības sistēmu integrēšanai, iestādes e-adreses funkciju nodrošināšanai izmantos dokumentu integrācijas vides portālu. Izmaksas dokumentu integrācijas vides integrācijai ar iestāžu dokumentu vadības sistēmu e-adreses risinājuma izmantošanai varētu tikt segtas Eiropas reģionālās attīstības fonda ieviešanas ietvaros, izvērtējot iespēju iekļaut to plānotajās pasākumu aktivitātēs, piesaistot struktūrfondu finansējumu 2014. - 2020.gadam.

Koncepcijas pirmās kārtas īstenošanai nepieciešama Iedzīvotāju reģistra un PADIS programmatūras papildinājumu izstrāde. Koncepcijas uzdevumu īstenošanai plānots izveidot e-pakalpojumu: e-adreses reģistrēšana personai.

E-adreses ieviešanas pirmās kārtas modeļa īstenošanai plānots izmantot struktūrfondu finansējumu 2014. - 2020.gadam, ja izstrādātais projekts būs atbilstošs ES fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” nosacījumiem un normatīvajiem aktiem par attiecīgā specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu. Ieviesējs un finansējuma saņēmējs būs VRAA.

Iekšlietu ministrijai (PMLP) līdz 2014.gada 1.novembrim jāizstrādā un noteiktā kārtībā jāiesniedz Ministru kabinetā likumprojekts „Oficiālās elektroniskās adreses likums” un līdz 2015.gada 1.novembrim koncepcijas 9.sadaļas 2.-13.punktā minētos Ministru kabineta noteikumu projektus.⁵²

Ministru kabinets nolēma jautājumu par koncepcijas īstenošanā iesaistītajām institūcijām papildus nepieciešamo finansējumu 2015.gadam un turpmākajiem gadiem izskatīt likumprojekta „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” un likumprojekta „Par valsts budžetu 2015.gadam” sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu priekšlikumiem jaunajām politikas iniciatīvām, tai skaitā paredzot finansējumu Iekšlietu ministrijai (PMLP) VMIS un PADIS programmatūras papildinājumu izstrādei 2016.gadā un turpmāk katru gadu 3 015 *euro* apmērā.⁵³

2.6. Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas pilnveidošana

Vēlētāju reģistrs nodrošina to personu uzskaiti, kurām saskaņā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumu vai Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumu ir tiesības vēlēties Latvijā Republikā (turpmāk — vēlētāji).⁵⁴ Vēlētāji, kuru reģistrētā dzīvesvieta atrodas ārvalstīs, Eiropas Parlamenta vēlēšanām ir iekļauti ārvalstīs dzīvojošo vēlētāju sarakstā un vēlēšanās var piedalīties, balsojot pa pastu. Procesa pilnveidošanai tiek piedāvāts risinājums izveidot jaunu e-pakalpojumu „Reģistrācija balsošanai pa pastu vēlētājiem, kuri uzturas ārzemēs”. Izveidojot e-pakalpojumu Latvijas valsts piederīgajam, kas ir iekļauts vēlētāju reģistrā un kuram adrese vēlētāju sarakstu izveidošanas brīdī Iedzīvotāju reģistrā ir norādīta ārvalstī, tiek piedāvāta iespēja elektroniskā veidā norādīt adresi, uz kuru ir sūtāmi dokumenti,

⁵² MK 03.03.2014. rīkojuma Nr.90 „Par Oficiālās elektroniskās adreses koncepciju” 3., 4.punkts.

⁵³ MK 03.03.2014. rīkojuma Nr.90 „Par Oficiālās elektroniskās adreses koncepciju” 8.punkts.

⁵⁴ Vēlētāju reģistra likuma 2.pants.

lai piedalītos Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam noteikts - *lai atvieglotu pilsoņu iespēju piedalīties referendumos un parakstu vākšanā gan lokālā, gan nacionālā līmenī, būtu jānodrošina iespēja piedalīties referendumā un iesniegt petīcijas, izmantojot e-tehnoloģijas*, savukārt, Valdības rīcības plānā noteikts uzdevums - nodrošināt portālā *latvija.lv* vajadzīgo funkcionalitāti, kas, atbilstoši likuma „Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu” 2015.gada 1.janvārī spēkā esošajai redakcijai, ļautu šajā portālā vākt Latvijas pilsoņu parakstus, savus parakstus apliecinot ar e-parakstu.⁵⁵ Ministru kabineta komitejā izskatīts koncepcijas „Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi” projekts.⁵⁶ Koncepcijas „Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi” projekta⁵⁷ risinājums ietver nepieciešamību īstenot interneta vēlēšanu sistēmas priekšizpētes projektu. Ja tiks nolemts izveidot interneta vēlēšanu sistēmu, būs nepieciešams veikt Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas uzlabojumus. Koncepcijas „Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi” projektā norādīts, ka Vēlētāju reģistra pilnveidošanai būs nepieciešams finansējums 345 000 latu (490 891 *euro*) apmērā sekojošās izdevumu pozīcijās:

- Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas pamata funkcionalitātes pilnveidošanai 100 000 latu (142 288 *euro*);
- Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas infrastruktūras uzlabojumiem 140 000 latu (199 203 *euro*);
- Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas uzturēšanai ik gadu 45 000 latu (64 030 *euro*).

2.7. Izstrādāt un ieviest elektronisku dokumentu apriti visā fiziskās personas lietas izskatīšanas laikā (no dokumenta saņemšanas brīža PMLP līdz lēmuma pieņemšanas un nosūtīšanas fiziskai personai brīdim)

PMLP arhīvos pieaug pirmuzskaites lietu un fizisko personu lietu skaits. Lai novērstu riskus iespējamai dokumentu fiziskai bojāejai, tiek īstenoti vairāki savstarpēji saistīti pasākumi. Pirmkārt, ir izveidota centrālā dokumentu krātuve, uz kuru pārvietotas teritoriālajās nodaļās uzkrātās pirmuzskaites lietas, kā arī uzsākta fizisko personu lietu pārvietošana. Otrkārt, izveidots Elektronisko dokumentu arhīvs, kurš sniedz iespēju piekļūt fiziskās personas lietai elektroniski, nepieprasot lietu papīra formātā. Dokumentu apjomam turpinot pieaugt, nepieciešams pilnveidot fizisko personu lietu elektronisku apriti PMLP, kā arī izstrādāt risinājumu, lai nodrošinātu elektronisku piekļuvi dokumentiem arī citām migrācijas procesu kontrolējošām institūcijām. ES projekta „Nr. IA/PMLP/EAF/2012/2013/3 Eiropas Atgriešanās fonda 2012.-2013.gada programmas projekts „Nelegālo imigrantu lietu digitālā arhīva izveidošana un attīstīšana”” ietvaros tiek veikta nelegālo imigrantu personu lietu digitalizēšana (30 000 personas). Digitalizēto fizisko personu lietu skaits 2013.gadā – 8000; 2014.gadā – 8000; 2015.gadā – 8000; 2016.gadā – 10000. Nepieciešams pilnveidot Elektronisko dokumentu arhīvu un Nelegālo imigrantu lietu arhīvu, tai skaitā:

- 1) Pilnveidot esošo dokumentu klasifikatoru Elektronisko dokumentu arhīva Nelegālo imigrantu lietu arhīvā un digitalizēto dokumentu apskatei VMIS;
- 2) Digitalizēt fizisko personu lietas, ieviest uzlaboto digitalizēto dokumentu apskati VMIS;
- 3) Apmācīt Pārvaldes un citu iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu darbiniekus VMIS digitalizēto

⁵⁵ Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 127.10.apakšpunkts (MK 24.03.2014. rīkojums Nr.151 protokols Nr.18 27§).

⁵⁶ Ministru kabineta komitejas 23.09.2013. sēdes protokols 35 1§.

⁵⁷ Koncepcijas projekts "Par interneta vēlēšanu sistēmas izveidi", (MKK 23.09.2013. sēdes protokols Nr.33, 1§).

lietu apskatē;

4) Ieviest elektronisku dokumentu apriti visās PMLP struktūrvienībās.

Pasākumu īstenošana ES projekta „Nr. IA/PMLP/EAF/2012/2013/3 Eiropas Atgriešanās fonda 2012.-2013.gada programmas projekts „Nelegālo imigrantu lietu digitālā arhīva izveidošana un attīstīšana” ietvaros. No valsts (PMLP) budžeta nepieciešami papildus līdzekļi skeneru, licenču iegādei un darba vietu aprīkojumam, papildus būtu nepieciešamas 2 amata vietas dokumentu digitalizācijas veikšanai.

2.8. Nodrošināt pirmuzskaites lietu, fizisko personas lietu un iesniegumu pases saņemšanai optimālu uzglabāšanu

PMLP teritoriālo nodaļu pirmuzskaites lietas un daļēji arī fizisko personu lietas ir pārvietotas uz PMLP centrālo dokumentu krātuvi, tomēr PMLP teritoriālajās nodaļās fizisko personu lietās dokumentu apjoms nepārtraukti pieaug un tāpēc ir nepieciešams risinājums, pirmkārt, kā nodrošināt dokumentu fizisko drošību, jo galvenā problēma ir telpu trūkums dokumentu glabāšanai, otrkārt, kā samazināt dokumentu „papīra formā” veidošanos. 2013.gadā jauno lietu skaits centrālajā krātuvē pieauga par 12 998. PMLP prognozē, ka turpmāk ik gadu jauno lietu skaits palielināsies par 13 500 – 14 000 lietām. Risinājums - ik gadu, sākot no 2015.gada atlasīt fizisko personu lietas un pārvietot uz citu arhīvu. 2015.gadā būtu jāpārvieto – 10 000, bet 2016.gadā – 30 000 lietas. Pārvietot paredzēts to fizisko personu lietas, kuras nav nepieciešamas operatīvai lietošanai (personu lietas, kuras nav pieprasītas vismaz 10 gadus, kurās ir mirušu personu dokumenti u.tml.).

Telpu trūkums ietekmē arī iesniegumu pases izsniegšanai uzglabāšanu, jo to glabāšanai ir noteiktas specifiskas prasības, turklāt, atsevišķās PMLP teritoriālajās nodaļās telpu trūkums ir ļoti aktuāls. Risinājums - pārvietot uz centrālo krātuvi PMLP teritoriālo nodaļu iesniegumu pases izsniegšanai arhīvus (attiecas uz iesniegumiem pases izsniegšanai, kas izsniegtas no 2002.gada 1.jūlija līdz 2007.gada 20.novembrim) un likvidēto vai reorganizēto PMLP struktūrvienību pēc 2002.gada 1.jūlija izsniegtos iesniegumus pasu saņemšanai.

3. Darbības virziena mērķis:

Nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu iedzīvotāju uzskaites un informācijas sistēmu funkcionalitātes jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2013	2014	2015	2016
4.1.1. Elektroniski deklarētas dzīvesvietas adreses	4.2.1. Elektroniski deklarēto dzīvesvietu skaits	76 642	50 000	57 000	58 000
	4.2.2. Elektroniski saņemto paziņojumu par dzīvesvietas norādīšanu skaits	2217	3000	2500	1500
	4.2.3. Sniegto ziņu par dzīvesvietu Iedzīvotāju reģistram skaits	206 152	175 000	200 000	200 000
4.1.2. Veikta iedzīvotāju uzskaitē	4.2.4. Iedzīvotāju reģistrā iekļauto, aktualizēto ziņu skaits	2 079 774	1 400 000	1 100 000	1 400 000

4.1.3. Reģistrētas E-adrešes reģistrēšana personai Iedzīvotāju reģistrā	4.2.5. Personu skaits, kurām reģistrēta E-adrese	0	5 000	10 000	20 000
4.1.4. Izmaiņas PMLP pārziņā esošajās valsts informācijas sistēmās	4.2.5. Izveidoto jauno vai modificēto tīkla pakalpju skaits	0	3	5	8
	4.2.7. Ieviesto jauno datu vienību Iedzīvotāju reģistrā skaits	2	3	4	1

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- Nodrošināt ziņu par personas rīcībspēju publisku pieejamību autorizētām personām un e-pakalpojuma izstrādi:
 - 2015.gadā veikt Iedzīvotāju reģistra programmēšanas darbus un jaunu saskarņu izveidi;
 - 2015.gadā izstrādāt E-pakalpojumu (personas rīcībspējas spēkā esamības pēc personas koda pārbaude).
- Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas pilnveide saistībā ar jaunu personas kodu sistēmas izveidi:
 - 2016.gadā izstrādāt likumprojektu „Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā” un Ministru kabineta noteikumu projektu „Kārtība, kādā tiek veidots personas kods”;
 - Pilnveidot Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmu.
- Iedzīvotāju reģistra un Vienotā civiltāvokļa aktu reģistra informācijas sistēmas pilnveidošana saistībā ar grozījumiem "Dzīvesvietas deklarēšanas likumā" (jaundzimušu bērnu deklarēšana):
 - izveidot papildu laukus CARIS un Iedzīvotāju reģistrā;
 - izveidot ārējās saskarnes un nodrošināt Adrešu reģistra sasaisti ar CARIS;
 - izveidot funkcionalitāti automātiskai izziņas par deklarēto dzīvesvietu drukāšanai;
 - izveidot monitoringa sistēmu, kas nodrošinās, automātisku datu nosūtīšanu pašvaldības iestādei, ja tās teritorijā ir deklarēta jauna persona;
 - izstrādāt CARIS un Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas programmatūras papildinājumus.
- Informatīvā ziņojuma "Par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā" pasākumu īstenošana:
 - Līdz 2015.gada 1.janvārim izstrādāt likumprojektu „Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā”;
 - 2015.gadā izstrādāt grozījumus Ministru kabineta 2009.gada 20.oktobra noteikumos Nr.1194 „Noteikumi par dzīvesvietas deklarācijas veidlapu, deklarācijā sniegto ziņu pārbaudes kārtību un dzīvesvietas elektroniskās deklarēšanas kārtību”, grozījumus Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumos Nr.378 „Noteikumi par Iedzīvotāju reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu”, grozījumus Ministru kabineta 2011.gada 15.februāra noteikumos Nr.131 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu aktualizēšanas kārtība”;
 - Līdz 2016.gada 1.martam nodrošināt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, Valsts adrešu reģistra, Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Iedzīvotāju reģistra savstarpējo tīmekļa pakalpju izstrādi;
 - 2015.gadā veikt izmaiņas Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmā, nodrošinot nepieciešamību palielināt Iedzīvotāju reģistrā uzkrāto ziņu apjomu;
 - 2015.gadā veikt izmaiņas Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmā, nodrošinot e-pakalpojumu „Manā īpašumā deklarētās personas” un „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” pilnveidošanu.
- Oficiālās elektroniskās adrešes koncepcijas realizācijas nodrošināšana:

- Līdz 2014.gada 1.novembrim izstrādāt likumprojektu „Oficiālās elektroniskās adreses likums”;
- Līdz 2015.gada 1.novembrim izstrādāt tiesību aktu projektus: „Grozījumi Iesniegumu likumā”, „Grozījumi Informācijas atklātības likumā”, „Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā”, „Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 15.februāra noteikumos Nr.131 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu aktualizēšanas kārtība””, „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumos Nr.225 „Noteikumi par Iedzīvotāju reģistra pirmuzskaites veidlapas paraugu un tās aizpildīšanas kārtību”” un „Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 15.februāra noteikumos Nr.130 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība””;
- Veikt VMIS papildinājumu izstrādi;
- Veikt PADIS papildinājumu izstrādi.
- Vēlētāju reģistra pilnveidošana elektronisko vēlēšanu norisei:
 - Pilnveidot Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas pamata funkcionalitāti;
 - Veikt Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas ārējo saskarņu pilnveidošanu;
 - Izveidot elektronisko pakalpojumu „Reģistrācija balsošanai pa pastu vēlētājiem, kuri uzturas ārzemēs”;
 - Veikt Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas infrastruktūras uzlabojumus;
 - Nodrošināt Vēlētāju reģistra informācijas sistēmas uzturēšanu.
- Izstrādāt un ieviest elektronisku dokumentu apriti visā fiziskās personas lietas izskatīšanas laikā (no dokumenta saņemšanas brīža PMLP līdz lēmuma pieņemšanas un nosūtīšanas fiziskai personai brīdim):
 - Pilnveidot esošo dokumentu klasifikatoru Elektronisko dokumentu arhīva Nelegālo imigrantu lietu dokumentu arhīvā un digitalizēto dokumentu apskati VMIS;
 - Digitalizēt fizisko personu lietas, ieviest uzlaboto digitalizēto dokumentu apskati VMIS;
 - Apmācīt darbiniekus VMIS digitalizēto lietu apskatē;
 - Ieviest elektronisku dokumentu apriti visās PMLP struktūrvienībās.
- Nodrošināt pirmuzskaites lietu, fizisko personas lietu un iesniegumu pases saņemšanai optimālu uzglabāšanu.
- Attīstot Iedzīvotāju reģistru, izveidot fizisko personu datu izplatīšanas platformu.
- Piedalīties e-veselības, e-izglītības, labklājības, kultūras, būvniecības un citu nozaru informācijas sistēmu izstrādē.

6. Iesaisītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, VARAM, VRAA, nevalstiskajām organizācijām, PMLP struktūrvienībām.

3. Pakalpojumu pieejamība un attīstība

PMLP nodrošina pakalpojumu sniegšanu migrācijas un patvēruma, personu tiesiskā statusa, iedzīvotāju uzskaites un personu apliecinošu dokumentu jautājumos. Pakalpojumu sniegšana organizēta pēc iespējas ērti un pieejami privātpersonām, nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principu, optimizējot pakalpojumu procedūras, palielinot pakalpojumu klāstu un attīstot pakalpojumu saņemšanas kanālu iespējas.

PMLP publiskos pakalpojumus var pieprasīt un/ vai saņemt klātienē jebkurā no 30 PMLP teritoriālajām nodaļām (izveidotas klientu apkalpošanas zāles pakalpojumu sniegšanai klātienē), neatkarīgi no personas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās

personas adreses, elektroniskajā vidē portālā www.latvija.lv un PMLP mājas lapā www.pmlp.gov.lv vai pa pastu. Ja PMLP publisko pakalpojumu saņemšanai ir nepieciešama apliecināta identitāte, tad, saņemot pakalpojumu klātienē, personas identitāti apliecina personu apliecinošs dokuments (pase, personas apliecība), patvēruma meklētājiem – patvēruma meklētāja apliecība, bet elektroniskajā vidē to apliecina elektroniskais paraksts vai internetbankas autentifikācijas līdzekļi.

Vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv ir publicēti vairāk kā 50 PMLP pakalpojumi. Attīstot pakalpojumu pieejamību, tiek paplašinātas iespējas saņemt pakalpojumus elektroniski. Pašlaik PMLP nodrošina 20 elektroniskos pakalpojumus, no kuriem lielākais skaits (11) saistīti ar informācijas sniegšanu vai saņemšanu no informācijas sistēmām. Pieprasītākie PMLP elektroniskie pakalpojumi ir „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana”, „Mani dati Iedzīvotāju reģistrā” un „Pārbaude, vai persona ir deklarēta norādītajā adresē” un „Personvārdu datubāze”, kas ir pieejams bez maksas un bez autentifikācijas.

PMLP nodrošina starpiestāžu pakalpojumus valsts pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildei valsts un pašvaldību iestādēm, tai skaitā - Iedzīvotāju reģistra tiešsaistes datu pārraides sistēmas tehniskā pieslēguma izmantošana, abonēšana, personas datu monitorings, Iedzīvotāju reģistra tiešsaistes datu pārraides sistēmas programmatūras audita rezultāta izdrukas sagatavošana, izziņas, statistiskas informācijas vai sistēmas programmatūras audita rezultāta izdrukas nosūtīšana u.c. Viens no PMLP nodrošinātajiem starpiestāžu pakalpojumiem ir datu apmaiņas nodrošināšana tiešsaistes datu apstrādes režīmā. Starp PMLP un valsts un pašvaldību iestādēm izveidotas 284 starpsistēmu saskarnes, bet PMLP uzturēto informācijas sistēmu fizisko lietotāju skaits – 17 616. Kopumā PMLP ir noslēgtas starpresoru vienošanās ar 12 iestādēm, kuru ietvaros tiek nodrošināti 49 elektroniskie pakalpojumi, ar kuru palīdzību iestādes personu datus saņem no Iedzīvotāju reģistra.

Informāciju par PMLP pakalpojumiem var saņemt, izmantojot dažādas komunikācijas iespējas: telefoniski, zvanot uz PMLP informatīvo tālruni 8300; elektroniski uzdot jautājumu PMLP mājas lapā www.pmlp.gov.lv sadaļā „Forums” vai sūtot vēstuli uz elektroniskā pasta adresi pmlp@pmlp.gov.lv; rakstveidā, korespondenci sūtot pa pastu vai iesniedzot personiski; klātienē tikties ar PMLP priekšnieku iedzīvotāju pieņemšanas laikā.

PMLP ir izstrādāts klientu apkalpošanas standarts, noteiktas prasības pakalpojumu sniegšanas organizēšanai, ieteikumi klientu apkalpošanas zāles materiāltehniskajam nodrošinājumam un noteikta kārtība, kādā novērtē klientu apkalpošanas kvalitāti.

Par PMLP pakalpojumiem var norēķināties ar maksājumu kartēm (VISA, VISA Electron, Maestro, Master un American Express), tādējādi nemaksājot komisijas maksu (to sedz Valsts kase no valsts budžeta līdzekļiem). PMLP apkopotie dati liecina, ka 2013.gadā 1,8 reizes ir palielinājies apstrādāto darījumu skaits par maksājumiem valsts budžetā ar maksājumu kartēm – 2012.gadā veikti 251 443 darījumi par summu 6 411 202 *euro*, bet 2013. gadā – 461 356 darījumi par summu 14 055 153 *euro* (iekasējot vairāk nekā 2 reizes). Visās PMLP teritoriālajās struktūrvienībās nepieciešamo informāciju par veikto maksājumu iegūst elektronisko norēķinu sistēmā „eKase”. Labākai pakalpojumu sniegšanas procesa plānošanai un maksājumu kontrolei, pakalpojumiem, kas saistīti ar personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu ir ieviests pakalpojuma identifikators.

Pakalpojumu pieprasījums regulāri tiek analizēts, lai nodrošinātu efektīvu pakalpojumu sniegšanu un nodrošinātu kapacitāti. Klientu apkalpošanas kapacitātes stiprināšanai 2013.gadā papildus piešķirtas 91 amata vieta, pagarināts darba laiks un nodrošināta iespēja rezervēt pakalpojuma saņemšanas laiku.

PMLP ir veikts PMLP klientu apkalpošanas kvalitātes novērtējums⁵⁸. Pakalpojumu kvalitātes mērījumu rezultātu novērtēšanai tika veikta kvantitatīvā analīze, izmantojot PMLP apkopotos datus par darba rezultātiem vērtējamās struktūrvienībās (septiņās teritoriālajās nodaļās), PMLP informācijas sistēmās un elektronisko rindu sistēmā uzkrāto statistisko informāciju par pakalpojumiem un klientu plūsmu. Novērtējums ietver klātienē sniegto pakalpojumu kvalitātes mērījumu rezultātus un klientu apmierinātības ar PMLP pakalpojumiem aptaujas rezultātus. Saskaņā ar novērtējuma ziņojumu, 2013.gadā lielākais klātienē sniegto pakalpojumu īpatsvars bija personu apliecinošu dokumentu jomā (tai skaitā iekļautas trešo valstu pilsoņiem un ES pilsoņiem izsniegtās uzturēšanās atļauju kartes). Sniegto pakalpojuma vienību skaits – 1 800 476, kas sastāda 70% no visiem klātienē sniegtajiem pakalpojumiem. Tas ir skaidrojams ar personas apliecību ieviešanu un paaugstināto pakalpojuma pieprasījumu. Migrācijas jomā sniegto pakalpojuma vienību skaits – 147 571, Iedzīvotāju reģistra jomā – 119 748, savukārt tiesiskā statusa jomā 14 777. Samērā liels ir ar pamatpakalpojumu saistīto pakalpojumu skaits - 474 665, kas ir skaidrojams ar to, ka palielinoties kopējam pakalpojumu skaitam, ir palielinājies darījumu ar maksājumu kartēm skaits, kā arī citu saistīto pakalpojumu skaits. Analizējot rezultātus vērtējamās teritoriālajās nodaļās par viena klienta apkalpošanas ilguma atbilstību *PMLP noteiktajam laikam viena klienta apkalpošanai*, secināts, ka pakalpojumu sniegšana personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas jautājumos ir nodrošināta noteiktajā laikā, bet virs noteiktā laika pakalpojums sniegts tikai 3,6% līdz 8,3% gadījumu, pakalpojuma „Dokumentu iesniegšana uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai” sniegšanas ilgums 76,2% gadījumu atbilst noteiktajam laikam, bet 12,2% gadījumu pakalpojums sniegts virs noteiktā laika. Savukārt, pakalpojumi, kas saistīti ar ielūgumu un izsaukumu apstiprināšanu 58,4% gadījumu atbilst noteiktajam laikam viena klienta apkalpošanai Rīgas 1.nodaļā, kas ir labākais rezultāts, bet Rīgas 1.nodaļā arī visbiežāk pārsniegts pakalpojuma sniegšanai noteiktais laiks - 28,3% gadījumu.

Klientu apmierinātības ar PMLP sniegto pakalpojumu kvalitāti aptaujā tika aptaujāti 1017 respondenti PMLP nodaļās. Aptaujas rezultāti parādīja, ka 54% aptaujāto respondentu pilnībā uzticas PMLP, un uzskata, ka viņu personas dati ir drošībā; 34% aptaujāto uzticas, bet nav pilnībā informēti par personas datu tālāku izmantošanu. Uz jautājumu „Kā Jūs vērtējat PMLP pakalpojumu kvalitāti?” 62% respondentu atbildēja ar „ļoti labi”, 31% - „drīzāk labi”, 6% - „apmierinoši”. Uz jautājumu „Kāds, Jūsuprāt, ir PMLP apkalpošanas kvalitātes līmenis?” 653 respondenti atbildēja ar „labs, atbilst gaidītajam”, 171 respondents – „augsts, pārsniedz gaidīto”, bet 23 – „apmierinošs, bieži neatbilst gaidītajam”.

Pakalpojumu pieejamības un attīstības veicināšanas pasākumi tiks īstenoti 5.prioritātes *Pilnveidot un optimizēt iestādes iekšējos procesus, stiprināt iekšējo kontroli un realizēt personālpolitiku, lai sekmētu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, mazinātu interešu konflikta un korupcijas risku*, ietvaros:

3.1. Nodrošināt klientiem iespēju saņemt elektroniskos pakalpojumus, izmantojot PMLP teritoriālajās nodaļās izvietotos interneta kioskus

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā⁵⁹ noteiktajam pilnvarojumam, PMLP amatpersonas, konstatējot pārkāpumu, sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu, izskata administratīvo pārkāpumu lietu un uzliek administratīvo sodu, tai skaitā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 186.panta otrajā daļā

⁵⁸ PMLP Klientu apkalpošanas kvalitātes novērtējums (apstiprināts 14.04.2014.)

⁵⁹ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 236.¹³ pants

noteikto pārkāpumu - par dzīvesvietas nedeklarēšanu. PMLP ir atbildīgā iestāde par dzīvesvietas deklarēšanu, kā arī nodrošina elektroniskā pakalpojuma „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” sniegšanu, savukārt klātienē minēto pakalpojumu Latvijas valstspiederīgie var saņemt pašvaldību iestādēs. PMLP amatpersonas, konstatējot administratīvo pārkāpumu, sastāda protokolu un nosūta personu pārkāpuma novēršanai uz pašvaldības iestādi. Šāda rīcība neatbilst labas pārvaldības principam, jo PMLP, kā vadošajai iestādei dzīvesvietas deklarēšanas jautājumos, būtu jāsniedz iespēja personai novērst pārkāpumu, nepiemērojot sodu. Ņemot vērā kompetences sadalījumu dzīvesvietas deklarēšanas jautājumos, būtu jānodrošina iespēja deklarēt dzīvesvietu arī PMLP teritoriālajās nodaļās elektroniski, ja nepieciešams konsultējot klientu par e-pakalpojuma saņemšanas jautājumiem. Lai to nodrošinātu, nepieciešams iegādāties un izvietot interneta kioskus (web-kioskus) PMLP teritoriālajās nodaļās: 2015.gadā - Rīgas 1.nodaļā, Rīgas 2.nodaļā, Rīgas 3.nodaļā un Rīgas 4.nodaļā, 2016.gadā – Daugavpils nodaļā, Liepājas nodaļā, Jelgavas nodaļā, Jūrmalas nodaļā, Ogres nodaļā, Rēzeknes nodaļā, Valmieras nodaļā, Ventspils nodaļā. Tādējādi klientiem būs iespēja ne tikai elektroniski deklarēt dzīvesvietu, bet arī iegūt informāciju un saņemt citus PMLP elektroniskos pakalpojumus. PMLP rīkotos atbilstoši labas pārvaldības principam, jo personai tiks sniegta iespēja pārkāpumu novērst. Nepieciešamie finanšu līdzekļi 2015.gadā – 12 000 *euro* ($4 \times 3000 = 12\ 000$); 2016. – 24 000 *euro* ($12 \times 3000 = 24\ 000$). Pasākumu plānots īstenot gadskārtējā valsts budžeta likuma un vidēja termiņa budžeta likuma ietvaros.

3.2. Klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanai un kontrolei, pilnveidojot materiāltehnisko nodrošinājumu PMLP teritoriālajās nodaļās, ieviešot elektronisko rindu sistēmu un uzstādot aprīkojumu audio ierakstu veikšanai

Lai sekmētu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, mazinātu interešu konflikta un korupcijas risku, nepieciešams turpināt labiekārtot klientu apkalpošanas zāles teritoriālajās nodaļās. Nepieciešams uzstādīt aprīkojumu audioierakstu veikšanai, lai nodrošinātu klientu apkalpošanas kvalitātes kontroli un mazinātu interešu konflikta un korupcijas risku. Labākas klientu plūsmas organizēšanai, nepieciešams ieviest elektronisko rindu sistēmu visās PMLP teritoriālajās nodaļās. Elektroniskās rindu sistēmas ieviešana nodrošinās monitoringu, kas nepieciešams klientu apkalpošanas kvalitātes novērtēšanai, piemēram, lai novērtētu vai nodaļā pakalpojumi tiek sniegti atbilstoši PMLP klientu apkalpošanas standartā noteiktajam, jo sistēma sniegs iespēju apkopot aktuālo statistiku (gaidīšanas laiks, apkalpošanas laiks, klientu skaits) un analizēt klientu plūsmu. Pašlaik elektroniskā rindu sistēma ir ieviesta 12 struktūrvienībās, bet monitorings – 7. Plānots, ka elektroniskā rindu sistēma tiks ieviesta pakāpeniski. 2014.gadā kopumā būs aprīkotas jau 20 struktūrvienības, 2015. – 26, 2016. – 30. Nodaļu skaits, kurās būs nodrošināts elektronisko rindu sistēmas monitorings - 2014. – 15, 2015. – 21, 2016. – 30. Nepieciešami finanšu līdzekļi: 2014.gadā – 42 000 *euro* ($8 \times 5\ 250 = 42\ 000$) 2015.gadā – 31 500 *euro* ($6 \times 5\ 250 = 31\ 500$) 2016.gadā – 21 000 *euro* ($4 \times 5\ 250 = 21\ 000$). Savukārt, 2016.gadā plānots uzstādīt audioierakstu veikšanai nepieciešamo aprīkojumu 4 PMLP teritoriālajās nodaļās. Nepieciešamie finanšu un personālrēsu – 1 amata vieta Administratīvā departamenta Plānošanas un kontroles nodaļā un 1 amata vieta Iedzīvotāju reģistra departamentā, plānots nodrošināt gadskārtējā valsts budžeta likuma un vidēja termiņa budžeta likuma ietvaros.

3.3. Klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanai un uzlabošanai organizēt darbinieku kvalifikācijas apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus

Lai pilnvērtīgi veiktu darbinieku apmācību, nepieciešams izstrādāt konkrētus apmācību modulius katrā darba jomā, piemēram, apmācību modulis darbam ar personu

apliecinošu dokumentu izsniegšanu, patvēruma jautājumiem u.tml. Lai nodrošinātu PMLP darbinieku kvalitatīvu kvalifikācijas paaugstināšanu, nepieciešams izveidot apmācību centru ar atbilstošu materiāli tehnisko aprīkojumu. Jaunajiem darbiniekiem pirms tiešo amata pienākumu izpildes uzsākšanas nodrošinātas nepieciešamās apmācības, savukārt pārējiem darbiniekiem tiktu organizētas kvalifikācijas papaaugstināšanas apmācības atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos un pakalpojumu procedūrās. Apmācību centra izveidi un apmācību moduļu izstrādi plānots īstenot projektu ietvaros. Paredzams, ka būs nepieciešama viena amata vieta Personāla nodaļā un jāizstrādā risinājums apmācību moduļu aktualizēšanas un uzturēšanas nodrošināšanai.

3.4. Optimizēt administratīvās procedūras un informācijas pieejamību par pakalpojumu saņemšanu migrācijas jomā

Ievērojot pēdējo gadu tendenci pastāvīgi palielināties izsniedzamo uzturēšanās atļauju skaitam, nepieciešams uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūru padarīt vienkāršāku un pieejamāku klientiem, tai skaitā optimizēt informācijas par pakalpojumu saņemšanu sniegšanu, lai atslogotu PMLP darbu un efektīvi izmantotu administratīvos resursus. Šī mērķa sasniegšanai tiks pārskatītas administratīvās procedūras, kā arī izvērtētas iespējas izveidot elektroniskos pakalpojumus, piemēram, uzturēšanās atļaujas iesniegums (anketas) iesniegšana, izziņas saņemšanai par lietas virzību u.c. Šobrīd, lai uzzinātu informāciju par lietas virzību, klienti vēršas PMLP struktūrvienībā, kura nodrošina dokumentu pārvaldību vai struktūrvienībā, kura izskata lietu un pieņem lēmumu. Ievērojot aizvien pieaugošu klientu skaitu, šī saziņa ir apgrūtināta, jo tālruņa līnijas ir pārslogotas. Iespēja elektroniski iegūt šo informāciju būtiski uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un ietaupītu administratīvos resursus.

Palielinoties pieprasījumam pēc uzturēšanās atļaujām, ir aktualizējies jautājums par nepieciešamību optimizēt informācijas sniegšanu par PMLP pakalpojumiem. Informācijas sniegšanai PMLP ir ieviests bezmaksas informatīvais tālrunis 8300, kas nodrošina pirmā (zemākā) līmeņa informācijas sniegšanu, proti, informāciju par klientu pieņemšanas darba laiku, pakalpojuma saņemšanas kārtību, nepieciešamajiem dokumentiem u.tml. Pakalpojuma sniegšanu nodrošina ārvalsts pakalpojumu sniedzējs. Ņemot vērā PMLP jautājumu specifiku, īpaši migrācijas jautājumu sarežģītību, ja ārvalsts pakalpojuma sniedzējs nav kompetents sniegt informāciju, zvans tiek pāradresēts PMLP speciālistam. Pēdējā laikā ir ievērojami palielinājies PMLP struktūrvienībām pāradresēto zvanu skaits, turklāt klientu zvani tiek saņemti arī uz teritoriālo un centrālo struktūrvienību tālruniem, kas ir pieejami PMLP mājas lapā. PMLP struktūrvienības saņem klientu jautājumus arī elektroniski un klātienē klientu apkalpošanas zālē. Piemēram, Rīgas 1.nodaļā tiek saņemtas vidēji 40 e-pasta vēstules dienā, uz e-pasta adresi pmlp@pmlp.gov.lv un izmantojot vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu, tiek saņemti apmēram 400 iesniegumu un jautājumu mēnesī. Turklāt, bieži vien šos jautājumus iesniedz privāti praktizējoši juristi, kuriem ir nepieciešama specifiska informācija un konsultācijas, lai pēc tam par samaksu varētu pārstāvēt sava klienta intereses, vēršoties PMLP, piemēram, lai iesniegtu klienta vārdā pieprasījumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai.

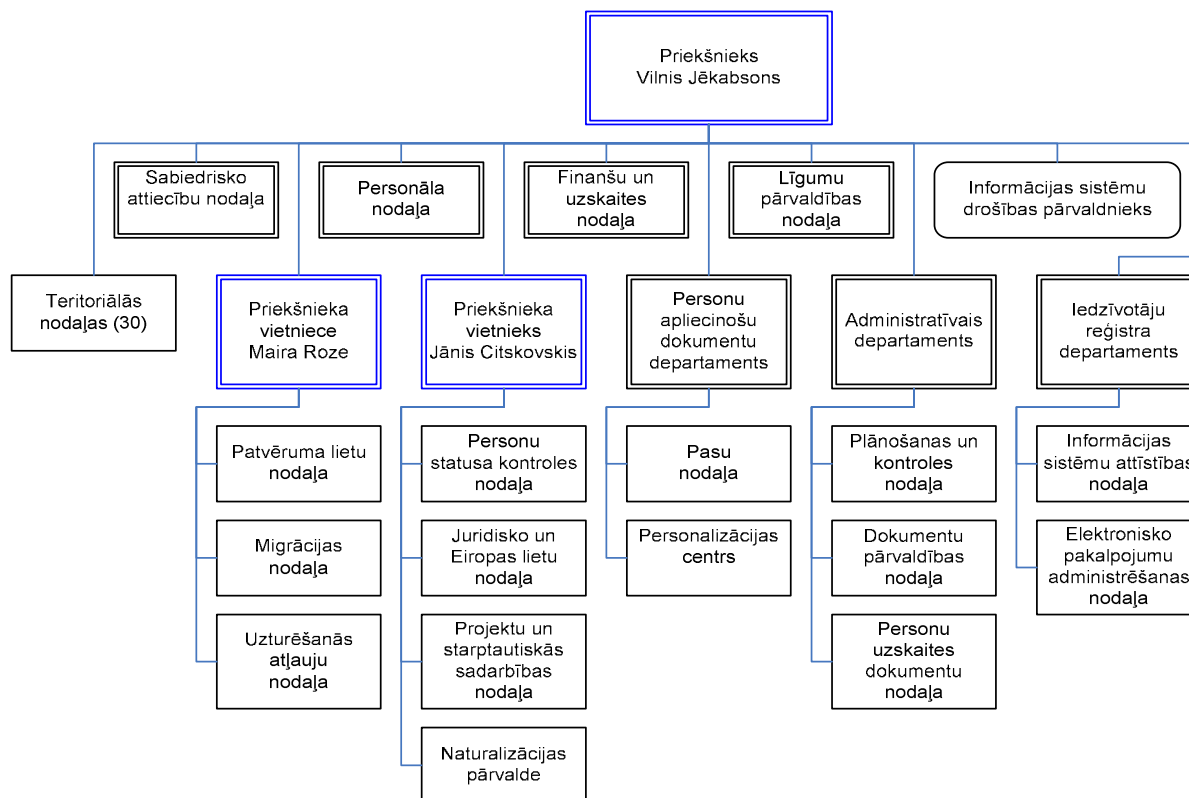
Pašlaik informācijas sniegšana par pakalpojumu saņemšanu nav koordinēta un neatbilst labās prakses piemēram, kas iesaka, ka informācijas sniegšana būtu jānodrošina divos līmeņos, pirmajā – pamatinformācijas sniegšana, ko sniedz zemākā līmeņa speciālisti, otrajā – detalizētāka informācijas sniegšana un konsultēšana, ko sniedz augsti kvalificēti darbinieki. Lai efektīvi izmantotu personāla resursus un IKT iespējas, kā arī mazinātu interešu konflikta un korupcijas risku, ir nepieciešams **izvērtēt iespēju**:

- 1) centralizēt pirmā līmeņa informācijas sniegšanu, nodrošinot informācijas sniegšanu attālināti (elektroniski un telefoniski) piemēram, kādā no PMLP teritoriālajām struktūrvienībām,
- 2) ieviest pakalpojumu – konsultēšana, nodrošinot informācijas pieejamību par konsultāciju saņemšanas iespējām.

4. Darbības spēju izvērtējums

PMLP struktūru veido 10 patstāvīgas centrālās nodaļas, Naturalizācijas pārvalde kā atsevišķa PMLP struktūrvienība, 3 departamenti un 7 to nodaļas, kā arī 30 teritoriālās nodaļas. PMLP atbalsta funkcijas ir centralizētas un tās īsteno centrālās nodaļas, saskaņā ar nodaļas reglamentu. PMLP kompetencē esošo politikas jomu uzdevumu īstenošanu, tai skaitā pakalpojumu sniegšanu un metodisko vadību nodrošina centrālās nodaļas un teritoriālās nodaļas, saskaņā ar nodaļas reglamentu.

PMLP struktūrskāme

PMLP iekšējās kontroles sistēmas aprakstā ir ietverti darba pilnveidošanas, tiesiskuma un lietderības (tai skaitā PMLP pieņemto lēmumu pēcpārbaudes), risku novērtējuma, pakalpojumu kvalitātes novērtējuma, darbinieku darba rezultātu novērtēšanas u.c. pasākumi. Novērtējot PMLP iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un lietderību, ieteikumu veidā tiek sniegti priekšlikumi uzlabojumiem.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas 2010.gada 29.aprīļa rīkojumu Nr.833 „Par iekšējā audita funkciju centralizāciju” iekšējā audita veikšana padotības iestādēs ir Iekšlietu

ministrijas kompetencē. Auditus veic Iekšlietu ministrijas Iekšējā audita nodaļa. Veicot auditus, tiek noteiktas un novērtētas būtiskākās riska jomas.

4.1. Darbības spēju novērtējums

Cilvēkresursu risks ir viens no nozīmīgākajiem riskiem, kas var kavēt PMLP uzdevumu izpildi. Saglabājoties pašreizējam atbildības līmenim, pastāv būtisks risks augsti kvalificēta personāla aizplūšanai, kā rezultātā nepieciešams piesaistīt jaunus personālrесursus. Nelielā mēnešalga, un augstās prasības attiecībā pret amatpersonu izglītību, pieredzi, valodas zināšanām un citām prasmēm neļauj aizpildīt vakances, kas, neskatoties uz augsto bezdarba līmeni valstī, veidojas PMLP struktūrvienībās.

PMLP ir 685 amata vietas⁶⁰ (budžeta programma „11.00.00 Pilsonības un migrācijas lietas”) no tām, 190 valsts civildienesta ierēdņu un 495 darbinieku amata vietas. Tai skaitā 91 amata vieta tika piešķirta klientu apkalpošanas kapacitātes paaugstināšanai⁶¹, 5 amata vietas, lai nodrošinātu Latvijas pilsonības reģistrācijas procesu⁶², 10 amata vietas Latvijas pilsonības reģistrēšanas iesniegumu izskatīšanai un 26 amata vietas uzturēšanās atļauju pieprasīšanai iesniegto dokumentu izskatīšanai⁶³. 2013.gadā PMLP uzsāka dalību Iekšlietu ministrijas sistēmas informācijas un komunikācijas resursu centralizācijas un optimizācijas procesā, izpildot rīcības plānā⁶⁴ paredzētos pasākumus, Informācijas centram tika nodotas 12 amata vietas. Savukārt, organizatoriskās pārmaiņas PMLP ir saistītas ar pagarinātā darba laika ieviešanu PMLP Rīgas nodaļās no 2013.gada janvāra un Sabiedrisko attiecību nodaļas izveidošanu.

Budžeta programmas 70.06.00 Eiropas migrācijas tīkla projektu un pasākumu īstenošana” īstenošanai ir noteiktas 4 ierēdņa amata vietas⁶⁵.

Lai nodrošinātu PMLP klientu apkalpošanas nodaļu kapacitātes paaugstināšanu, PMLP papildus tika piešķirta 91 amata vieta⁶⁶ (no 2013.gada līdz 2015.gadam). Vērtējot PMLP darba rezultātus, pakalpojumu pieejamību un pakalpojuma kvalitāti Latvijas reģionos un Rīgā, tiek aktualizēts jautājums par darba apjoma palielināšanos, it īpaši uzturēšanās atļauju, personu apliecinošu dokumentu un iedzīvotāju uzskaites jomā. PMLP 2013.gadā prognozēja, ka darba apjoms uzturēšanās atļauju jautājumos turpmākajos gados palielināsies par 12%, tomēr statistikas dati liecina, ka darba apjoma pieaugums pārsniedza 20%. 2012.gadā izsniegtas - 26 023 uzturēšanās atļaujas (3.valstu pilsoņu personas apliecības (eID), ES pilsoņa personas apliecības (eID) un ES pilsoņa reģistrācijas apliecības), bet 2013.gadā – 32 397 uzturēšanās atļaujas, 2012.gadā pirmreizēji izsniegtas - 6365 termiņuzturēšanās un 3216 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, savukārt, 2013.gadā - 7353 termiņuzturēšanās un 3089 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, pirmreizēji iesniegto uzturēšanās atļauju skaita pieaugumu ietekmēja ne tikai investoriem un viņu ģimenes locekļiem izsniegtās uzturēšanās atļaujas, bet arī saistībā ar nodarbinātību un īpaši ar mācībām Latvijas augstskolās izsniegtās uzturēšanās atļaujas -

⁶⁰ Iekšlietu ministrijas 14.01.2014. rīkojums Nr.1-12/88 „Par Iekšlietu ministrijas budžeta izpildi 2014.gadā”.

⁶¹ MK 16.08.2012. sēdē izskatītais jautājums „Par valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2013.–2015.gadam”(protokols Nr.46, 11. §, 15.p.).

⁶² MK 30.10.2012. sēdes protokols Nr.60 35§ 2.punkts.

⁶³ Iekšlietu ministrijas 22.11.2013. rīkojums Nr.1-12/2696 „Par Iekšlietu ministrijas vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014. – 2016.gadam”.

⁶⁴ Atbalstīts Iekšlietu ministrijas informācijas un komunikāciju padomes 2011.gada 22.decembra sēdē.

⁶⁵ Iekšlietu ministrijas 14.01.2014. rīkojums Nr.1-12/88 „Par Iekšlietu ministrijas budžeta izpildi 2014.gadā”.

⁶⁶ MK 16.08.2012.sēdē izskatītais jautājums „Par valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2013. – 2015.gadam”(protokols Nr.46, 11. §, 15.p.).

2012.gadā izsniegtas 674 pirmreizējās uzturēšanās atļaujas studentiem, bet 2013.gadā - 1283. Pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju skaitam ir ietekme uz darba apjoma pieaugumu arī turpmākajos gados, jo iepriekšējos gados pieņemtajiem lēmumiem migrācijas jomā ir ietekme uz nākošajiem 5 gadiem. Proti, ik gadu darba apjoms pieaug atbilstoši pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju skaitam. Paredzams, ka izsniegto uzturēšanās atļauju skaits saglabāsies esošajā līmenī, jo 2014.gada 1.septembrī spēkā stāsies grozījumi Imigrācijas likumā, kas būtiski ierobežos iespējas saņemt termiņuzturēšanās atļaujas saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi vai ieguldījumu kredītiestādes pakārtotajās saistībās. Prognozējot nepieciešamības pēc papildu darbaspēka no ārvalstīm pieaugumu, iespējams, investoru skaita samazinājums tiks kompensēts ar nodarbinātības nolūkā uzaicinātajiem ārzemniekiem. Ievērojot pēdējo gadu tendenci pastāvīgi palielināties izsniedzamo uzturēšanās atļauju skaitam, plānots vienkāršot uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūru, uzlabot lēmumu pieņemšanas procedūru, kā arī optimizēt informācijas un konsultāciju sniegšanu. Tādējādi tiktu atslogots PMLP darbs un efektīvi izmantoti personālrēsu.

Saskaņā ar PMLP veikto pakalpojumu kvalitātes novērtējuma un PMLP teritoriālo nodaļu 2013.gada darba noslodzes rezultātiem, secināts, ka PMLP teritoriālajās nodaļās, jau ar pašreizējo darbinieku skaitu (papildus 91 amata vieta) 2013.gadā papildus bija nepieciešamas 40 amata vietas. PMLP teritoriālajās nodaļās darba apjoms ir palielinājies arī saistībā ar administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanu. 2012.gadā PMLP izskatīja 11 460 lietas, 2013.gadā - 14 044 (par 18% vairāk), palielinot valsts budžeta ieņēmumus, efektīvi iekasējot par pārkāpumiem uzliktos administratīvos naudas sodus (vairāk kā 60%), bet 2014.gada pirmajā ceturksnī jau ir izskatītas 4 406 administratīvā pārkāpuma lietas, iekasējot 31 970 *euro* (vairāk kā 50%). Pieprasījumu pēc personu apliecinošiem dokumentiem nosaka to izsniegšanas cikliskais raksturs, ko ietekmē dokumenta derīguma termiņš un citi faktori, tāpēc personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas jomā ik pēc pieciem gadiem pieprasījums krasi pieaug. Ievērojami palielinājies darba apjoms ir iedzīvotāju uzskaites jomā, jo iedzīvotāji un uzņēmēji plaši izmanto iespējas saņemt pakalpojumus elektroniskajā vidē. Paplašinās elektronisko pakalpojumu klāsts un pieaug elektronisko pakalpojumu pieprasījumu skaits. Datu apmaiņa elektroniskajā vidē tiek paplašināta, lai atvieglotu pakalpojumu saņemšanu un mazinātu administratīvo slogu, tomēr darba apjoms palielinās pakalpojuma nodrošināšanā. Darba apjoms salīdzinājumā ar 2012.gadu vidēji ir palielinājies par 32%, proti, elektroniski sniegto ziņu par dzīvesvietu skaits, izmantojot e-pakalpojumu, 2012.gadā bija 57 874, bet 2013.gadā – 78 859, jeb par 27% vairāk. Pieauga arī elektroniski sniegtās informācijas apjoms juridiskām personām - 2012.gadā tas bija 571 972 vienības, bet 2013. gadā – 606 727 (par 6% vairāk), izsniegtās statistiskās informācijas apjoms (personu skaits) 2012.gadā bija – 3 229 654, bet 2013. gadā – 7 568 040 (par 57% vairāk). Saskaņā ar grozījumiem tiesību aktos, Iedzīvotāju reģistrā iekļaujamo ziņu apjoms ir palielināts, tāpēc ir palielinājies Iedzīvotāju reģistrā iekļauto, aktualizēto ziņu apjoms – 2012.gadā aktualizētas 1 249 665, bet 2013.gadā – 2 079 774 (vairāk par 40%). Darba apjoms palielinājies arī saistībā ar privātpersonu iesniegumu skaita pieaugumu, ko iesniedz izmantojot tiešsaistes formu Vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv, kā arī PMLP mājas lapā. PMLP kapacitāte nav pietiekama, lai nodrošinātu iesniegumu un pieprasījumu apstrādi, atbildes sniegšanu un klientu konsultēšanu. Pieaugot PMLP pārziņā esošo valsts nozīmes informācijas sistēmu lietotāju skaitam, nepieciešamas papildus amata vietas, lai nodrošinātu lietotāju tiesību administrēšanu un sistēmu lietotāju apmācības, datu kvalitātes kontroli, tai skaitā auditu veikšanu. Tomēr, ja darba apjoms turpinās palielināties, pastāv iespēja, ka būs nepieciešams aktualizēt jautājumu par amata vietu saglabāšanu arī 2016.gadā un turpmākajos gados. Darba apjoms varētu pieaugt

iedzīvotāju uzskaites jomā, ņemot vērā dalību e-veselības un e-izglītības informācijas sistēmu izstrādē.

4.2. Citi faktori, kas var ietekmēt uzdevumu izpildi

Ārējie faktori, kas var ietekmēt PMLP uzdevumu izpildi ir nelegālās migrācijas risks, personu ieeļošana Latvijas Republikā vai citā ES dalībvalstī caur Latviju izmantojot viltotus dokumentus (personu apliecinošus dokumentus, vīzas), kā arī patvēruma meklētāju skaita pieaugums. Šādu gadījumu skaitam pieaugot un, izplatoties informācijai par to, ka Latvijas vīzu vai uzturēšanās atļauju saņemt ir ļoti vienkārši, Latvija var tikt izmantota kā valsts, caur kuru iespējama nelegālā migrācija uz citām valstīm. Risks ir arī fiktīvu laulību slēgšana un fiktīvu uzņēmumu vai ārvalsts komersantu pārstāvniecību dibināšana ar mērķi saņemt uzturēšanās atļauju un tad doties nelegāli strādāt uz citu, ekonomiski labāk attīstītu valsti vai izmantot citiem mērķiem, kas var radīt iekšējās drošības apdraudējumu. Nepieciešams noteikt sadarbības mehānismus, sekot globālajiem notikumiem un analizēt to ietekmi, kā arī apmācīt personālu rīcībai konkrētās situācijās. Šie faktori var ietekmēt migrācijas plūsmas palielināšanos.

PMLP funkciju izpildes nodrošināšanu var ietekmēt normatīvā regulējuma risks, kavējot izstrādāto politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektu pieņemšanu, dažādu politisku lēmumu pieņemšanu. Īpaši tas var skart migrācijas un patvēruma jomu. Problēmas var rasties, ja netiks pārņemtas ES prasības nacionālajos tiesību aktos noteiktajā termiņā.

Darba uzdevumu izpildi var ietekmēt finanšu nepietiekamības risks. Pastāv risks, ka, palielinoties patvēruma meklētāju skaitam un bēgļa un alternatīvo statusu saņēmēju personu skaitam, nepietiks līdzekļu, lai nodrošinātu tiesību aktos noteikto naudas līdzekļu uztura, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču iegādei patvēruma meklētājiem, izmaksai, kā arī nepietiks līdzekļu pabalstu, kas sedz uzturēšanās izmaksas un valsts valodas apguvei nepieciešamās izmaksas bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, nodrošināšanai. Ja patvēruma meklētāju skaits pieaugs, būs nepieciešams lūgt papildus finanšu līdzekļus no budžeta programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Ja netiks nodrošināts finansējums dalībai EPAB aktivitātēs, Latvija nevarēs pilnvērtīgi izmantot EPAB un ES dalībvalstu praktisko palīdzību Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kritēriju izpildei, t.sk. informācijas apmaiņai par izcelsmes valstīm, atbalstu mutiskās un rakstiskās tulkošanas jomā, amatpersonu apmācībai, kas nodarbojas ar patvēruma jautājumiem. Ja netiks nodrošināts finansējums, lai pilnveidotu VMIS Iedzīvotāju reģistru, Patvēruma meklētāju apakšsistēmu, Uzturēšanās atļauju reģistru, Nacionālā Vīzu informācijas sistēmu, Ielūgumu reģistru un Darba atļauju reģistru u.c. PMLP pārziņā esošās sistēmas, tas var radīt šķēršļus pakalpojumu sniegšanā, tiks kavēta elektronisko pakalpojumu attīstība gan PMLP, gan citās valsts un pašvaldību iestādēs, iedzīvotājiem netiks sniegtas iespējas saņemt elektroniskos pakalpojumus, netiks optimāli izmantotas IKT.

4.3. Iestādes iekšējo procesu optimizēšana

Nepieciešams veicināt dokumentu elektronisku apriti un plašāku elektroniskā paraksta lietošanu,⁶⁷ tādējādi optimizējot iekšējos procesus dokumentu pārvaldības jomā. Ir nepieciešams ieviest dokumentu elektronisko apriti ne tikai PMLP centrālajās, bet arī teritoriālajās nodaļās, tai skaitā dokumentu elektronisko parakstīšanu. Pašlaik salīdzinoši

⁶⁷ MK 20.12.2011. sēdes protokols Nr.75, 41.§ informatīvais ziņojums „Par priekšlikumiem elektroniskā paraksta plašākas lietošanas nodrošināšanai” (5.1.3.apakšpunkts).

neliela daļa no PMLP darbiniekiem, kuriem ir piešķirtas IS „Lietvedība” (DocsVision) (turpmāk – IS) lietotāja tiesības, ikdienas darbā izmanto šīs IS funkcionalitātes priekšrocības. Plašāk un pilnvērtīgāk lietojot IS ikdienas darbā, darbinieki ātrāk saņemtu nepieciešamo informāciju un uzdevumus, samazinātos papīra dokumentu plūsma, kā arī būtu nodrošināta operatīva atpakaļsaikne, paziņojot PMLP pieņemtos lēmumus adresātiem. Tāpēc nepieciešams palielināt IS lietotāju skaitu, kā arī regulāri informēt viņus par IS izmantošanas iespējām, ko varētu nodrošināt, organizējot PMLP darbinieku apmācības IS izmantošanā.

Uzdevuma īstenošana būtu jāveic divos posmos – pirmajā posmā IS uzsāks lietot PMLP centrālajās struktūrvienībās, bet otrajā posmā – PMLP teritoriālajās struktūrvienībās. Uzdevuma realizācijai ES projekta ietvaros nepieciešams iegādāties nepieciešamos tehniskos līdzekļus un īstenot pilotprojektu PMLP Liepājas nodaļā un Daugavpils nodaļā. Pasākuma īstenošanai nepieciešami finanšu līdzekļi: IS licenču iegādei 2015. un 2016.gadā – vismaz 40000 *euro* (~500 licencēm), tehnikas (skeneru) iegādei, elektroniskā paraksta viedkaršu un to lasītāju iegādei 2015. un 2016.gadā (~90 viedkartēm un lasītājiem), kā arī laika zīmogu iegādei.

Ministrs

R.Kozlovskis

03.06.2014. 12:18:40
13700